Biztonság alapvető fogalmak

Programtervező informatikus BSc
Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája
előadás

Biztonság

- A biztonság fogalma
  - Adatbiztonság
  - Szolgáltatás biztonsága
  - Security (titkosítás)
  - Fizikai biztonság

Fizikai biztonság

- Az üzemeltetés során felmerülő problémák azon együttese, melyek szándékos vagy tőlünk független történések, de az adatok és használt rendszerek biztonságával, ha úgy tetszik a hardver-eszközök biztonságával kapcsolatosak.
  - Fizikai hozzáférés
  - Lopás
  - Elemi károk (tűz, villám, stb.)

Szerverszoba kialakítása

- Megfelelően kialakított, zárható ajtó
- Klimatizáció
- Automatikus tűzjelzés, tűzoltó készülék(ek)
- Riasztó
- Telefon
- Saját főkapcsoló, biztosítékok, vészvilágítás
- Antisztatikus burkolat
- Ablakok védelme

Szerverszoba kialakítása

- Bőséges hely a szükséges eszközöknek
  - Kiszolgálók
  - Szünetmentes tápegység
  - Hálózati eszközök
- Kamerás megfigyelés
- Kerülendő
  - Munkahely kialakítása
  - Felesleges eszközök tárolása (raktár)
  - A szerverszoba helyének jelzése

Szoftver biztonság

- Általános szoftveres biztonsági hibák toplistája (FBI / SANS / NIPS):
  - Alapértelmezetten installált operációsrendszerek és programok
  - Felhasználói nevek jelszó nélkül, vagy gyenge jelszavakkal
  - A mentések hiánya, vagy gyengeségei
  - A nyitott portok nagy száma
  - Az érvénytelen ki vagy bemenő című csomagok szűrésének hiánya
  - A naplózás hiánya, vagy gyengeségei
  - Törhető CGI programok

Szoftver biztonság

- A leggyakoribb biztonsági hibák a UNIX-okon:
  - puffer túlcsordulások az RPC (Remote Procedure Call) szolgáltatásokban
  - Sendmail (levelezőrendszer) hibák
  - BIND (Berkeley Internet Name Daemon) gyengeségek
  - „R" parancsok (rlogin, rsh, rexec, stb.)
  - LPD (Line Printer Daemon)
  - sadmind (system admin daemon) és mountd (mount daemon)
  - alapértelmezett SNMP (Simple Network Management Protocol) sorok

Felügyelet

- Jólképzett rendszer adminisztrátorok
- Vállalati hierarchia és szabályzatok
- Felhasználók tájékoztatása, oktatása
  - Rendszer használatáról
  - A rájuk leselkedő veszélyekről
  - A jelszavak fontosságáról
  - A hanyagság következményeiről
- Felhasználók szankcionálása

Adatbiztonság

- Mentés
  - Rendszer mentése
  - Felhasználói állományok mentése
- Automatizált mentések
- Mentések megfelelő tárolása
- Feleslegessé vált archívum megsemmisítése
- Naplózás (journaling) alkalmazása az adatok fájlrendszerén (ResierFS, Ext3)

Erőforrás-hozzáférési kontroll

- A minimális jogosultság elve
- /etc/security/limits.conf
  - `domain` - ki(k)re vonatkozik az adott szabály
  - `type` - korlátozás típusa (soft, hard)
  - `item` - korlátozandó erőforrás
  - `value` - a korlátozás (item) értéke
- Kvóta (quota)
- Szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Rendelkezésre állás

- Erőforrások mindenkori elérhetősége
- Uptime
- 24 órás szolgáltatások
- Üzemszerű leállások
- Hálózat rendelkezésre állása

- Optimális megoldás?

Gazdaságos biztonság

- A biztonság plusz költséget jelent
- A gépidő mint költségtényező
  - Ingyenes szoftveres megoldások vs.
  - Hardveres megoldások
- Meddig éri meg növelni a biztonságot?

  → Amíg a rendszerben lévő komponensek (szolgáltatások, adatok, stb.) védelme még megéri.

Biztonság és …

- Teljesítmény
  - Gyakran csak a teljesítmény rovására növelhető
  - Ezért sem érdemes túlbiztosítani a rendszert
- Kényelem
  - Nehezítheti a normál munkavégzést
  - Csökkentheti annak hatékonyságát
  - Felhasználó keresi a kényelmesebb kerülőket

Mentés és archiválás

- Mentés
  - Rövid tárolási idő (néhány nap vagy hét)
  - Több példányban és generáció megőrzése
- Archiválás
  - Hosszú tárolási idő
  - Speciális eszközök és szoftverek
  - Több generáció és példány megőrzése
- Mentési és archiválási szabályzat!
- Dokumentálás, naplózás, tárolás.

Biztonsági minősítések

- **ITSEC** (Information Technology Security Evaluation Criteria)
- **TCSEC** (Trusted Computer System Evaluation Criteria)
- **CCITSE** (Common Criteria for Information Technology Security Evaluation), vagy ismertebb nevén **CC** (Common Criteria)

Ki vagy mi ellen védekezzünk?

- **Véletlenek, (a)vagy hozzá nem értés**
- **Ártó szándékú programok**
  - **Vírus**
  - **Makró-vírus**
  - **Trójai programok**
  - **Férgek**
  - **Kiskapu**
- **Ártó szándékú emberek**

Támadások fajtái

- Megszakítás (Interruption)
- Elfogás (Interception)
- Módosítás (Modification)
- Gyártás (Fabrication)

- Passzív: elfogás
- Aktív: megszakítás, módosítás, gyártás

Támadások fajtái

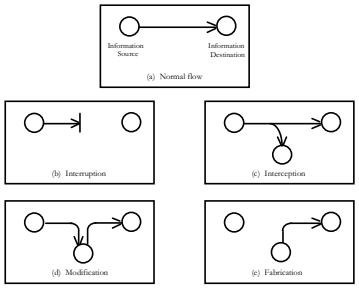

Titkosítás, kulcsok

Programtervező informatikus BSc
Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája
előadás

A titkosítás alapfogalmai

- Titkosítás, kriptográfia
- Rejtjelezés (encryption, decryption)
- Titokmegosztás (secret sharing)
- Hitelesítés (certification)
- Partnerazonosítás (identification)
- Hozzáférésvédelem (access control)
- jogosultság vizsgálat (authentication)
- Digitális aláírás (digital signature)

Titkosítási modell

Küldő { Nyílt szöveg (plaintext)
⇩ kulcs (key)
Titkosított szöveg

⇩ nyílt csatorna

Titkosított szöveg
⇩ kulcs (key)
Nyílt szöveg (plaintext) } **Fogadó**

Klasszikus rejtjelezések

- Caesar-féle rejtjelezés

  plaintext: `aábcdeéfghijklmnoöpqrstuüvwxyz`
  ciphertext: `deéfghijklmnoöpqrstuüvwxyzaábc`
- k-eltolás
- Általános egyábécés rejtjelezés
- Keverő kódok
- Egyszer használatos bitminta, a feltörhetetlen

Számítógépes titkosítások

- Tendenciák napjainkban és régen
- Két alapvető kriptográfiai elv
  - Redundancia
    - Aktív támadások elleni védelem
    - Passzív támadások elleni védelem
  - Frissesség
    - Ismétléses támadások

DES - Digital Encryption Standard

- 1977-ben az IBM fejlesztette ki.
- Szimmetrikus kulcsú algoritmus
  - 56 bites kulccsal kódol
- Blokk-kódolás
  - 64 bites blokkokat - 64 bites blokkokká
- 19 különálló lépés
- Ma már nem tekinthető biztonságosnak

3DES - Háromszoros DES

- Titkosítás
  - Nyílt szöveg kódolása K1 kulccsal
  - Az előző eredmény dekódolása K2 kulccsal
  - Az előző eredmény kódolása ismét K1 kulccsal
- Visszafejtés
  - Kódolt szöveg dekódolása K1 kulccsal
  - Az előző eredmény kódolása K2 kulccsal
  - Az előző eredmény dekódolása K1 kulccsal
- Két kulcs használata három helyett?
- EDE (kódol - dekódol - kódol) algoritmus vagy EEE?

Blowfish

- Változó kulcshosszúság
  - maximum 448 bites kulcsokkal képes kódolni
- Blokk-kódolás
  - 64 bites blokkokat titkosít
- Működése
  - Kulcs kiterjesztési fázis (kulcstömb előállítása)
  - Titkosítás a kulcstömb alapján

Nyilvános kulcsú titkosítás

- Szimmetrikus kulcsok szétosztási problémája
- Nyilvános kulcsú titkosítás
  - Nyilvános kulcs (N)
  - Titkos kulcs (T)
  - Kódolandó információ (x)
- Diffie és Hellmann követelményei:
  - **T(N(x)) = x** (N(T(x)) = x)
  - T előállítása N alapján rendkívül nehézkes legyen
  - T feltörthetetlen legyen választott nyílt szöveggel

Diffie-Hellmann kulcscsere

- Kommunikációban Alíz és Bob vesz részt
- Alíz választ két nagy prímszámot n-t és g-t
- Mindketten előállítanak egy (n-1)-nél kisebb számot, hasonló nagyságrendben. Legyen Alíz száma x és Bob száma y
- Alíz elküldi (g^x mod n)-t és (n,g)-t
- Bob (g^y mod n)-t küld vissza
- Alíz kiszámolja K=(g^y mod n)^x értékét
- Bob kiszámolja K=(g^x mod n)^y értékét
- A közös titkos kulcs: K = g^{xy} mod n

- Ezt a módszert használják például az **SSL (Secure Socket Layer**) esetében is

RSA (Rivest, Shamir, Adleman)

- 28 éve túlél minden támadási kísérletet
- Legalább 1024 bites kulcsot igényel
- Az algoritmus lépései
  - Válasszunk két nagy prímszámot, *p*-t és *q*-t
  - Számoljuk ki az $n=p*q$ és $z=(p-1)*(q-1)$ számokat
  - Válasszunk egy *z*-hez relatív prímet, ez legyen *d*
  - Keressünk olyan *e* számot, melyre $e*d \equiv 1 \bmod z$

RSA

- A nyílt szöveg bitsorozatát blokkokra osztjuk
  - a kódolandó szegmens (*P*) ahol $0 \le P < n$
- Kiszámítjuk $C = P^e \pmod n$ értéket
- C visszakódolása: $P = C^d \pmod n$ alapján
- Kódoláshoz: *e* és *n* számok (nyilvános kulcs)
- Dekódoláshoz: *d* és *n* számok (titkos kulcs)
- A módszer biztonsága a nagy számok faktorizálásának nehézségeiből adódik

RSA példa

- p=3 és q=11
- n=p*q azaz n=33; z=(p-1)*(q-1) azaz z=20
- d=7 (7-nek és 20-nak nincs közös osztója)
- e*d≡1 mod z alapján e*7≡1 (mod 20) → e=3
- Kódolás: $C = P^3$ (mod 33)
- Dekódolás: $P = C^7$ (mod 33)
- A példában P értékének alacsonynak kell maradni (P<33) így maximum egy karakteres blokkok kódolhatók

RSA példa

Szimbólum	Számérték	P^3	P^3 (mod 33)	C^7	C^7 (mod 33)	Szimbólum
S	19	6859	28	13492928512	19	S
U	21	9261	21	1801088541	21	U
Z	26	17576	20	1280000000	26	Z
A	01	1	1	1	01	A
N	14	2744	5	78125	14	N
N	14	2744	5	78125	14	N
E	05	125	26	8031810176	05	E

Tannenbaum: Számítógép hálózatok

Digitális aláírások

- Az aláírt üzenetnek a következő feltételeket kell teljesíteni:
  - A fogadó ellenőrizhesse a feladó valódiságát
  - A küldő később ne tagadhassa le az üzenet tartalmát
  - A fogadó saját maga ne rakhassa össze az üzenetet (ne változtathassa meg a tartalmát)

Titkosítási algoritmusok összehasonlítása

- A szimmetrikus algoritmusok előnyei
  - gyors
  - viszonylag rövid (56-256 bit)
  - más kriptográfiai feladatokra is alkalmazhatók
  - produkciós kódolók
- A szimmetrikus algoritmusok hátrányai
  - a kulcsnak mindkét oldalon titokban kell maradni
  - nagy hálózatokban nehézkesen alkalmazható
  - kulcscsere szükségessége egy biztonságos csatornán
  - a rövid kulcsokat gyakran kell cserélni

Titkosítási algoritmusok összehasonlítása

- Az aszimmetrikus algoritmusok előnyei
  - mindenkinek csak a saját titkos kulcsára kell vigyázni
  - nagy létszám esetén sem gond a kulcsok kezelése
  - a kulcsokat csak ritkán kell cserélni
  - a titkosító és megoldó folyamatok felcserélhetők
- Az aszimmetrikus algoritmusok hátrányai
  - általában lassú algoritmusok
  - lényegesen hosszabb kulcsok
  - szükséges egy megbízható harmadik fél
  - ha új matematikai áttörés születik, az sok kulcsot érinthet

Szteganográfia

- Nem csak az üzenet tartalma hanem annak létezése is titkos
- Az üzenetet más (az üzenet szempontjából lényegtelen) adatok közé keverjük
- Üzenetek képekbe rejtése
- Üzenetek zenékbe rejtése
- Hátránya, hogy sok felesleges információt is át kell vinni

Jelszavak

- Mikor „jó” egy jelszó?
  - A felhasználó képes megjegyezni
  - Felhasználónként különböző egy adott rendszerben
  - Megfelelő hosszúságú (min. 8 karakter)
  - Vegyesen tartalmaz kis- és nagybetűket, számokat
  - Önmagában ne legyen értelmes szó, dátum, stb.
  - Jelszavak cseréje meghatározott időközönként

Felhasználók jelszavainak védelme

- Ismételt, folyamatos próbálkozások elleni védelem
  - Néhány hibás próbálkozás után a próbálkozó kizárása egy meghatározott időre
  - Helytelen próbálkozások közti várakozási idő folyamatos növelése
  - A rendszer nem árulja el, hogy a felhasználó név érvénytelen-e vagy a jelszó hibás
- Fontos a felhasználók képzése

Rendszer szintű biztonság

Programtervező informatikus BSc
Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája
előadás

Állományrendszerek

- Az állományrendszerek és az operációs rendszerek szorosan egybeforrnak
  - Hiába erősek a fájlrendszer lehetőségei biztonság terén, ha azt az operációs rendszer nem használja ki.
  - Hiába használna az operációs rendszer fejlett biztonsági funkciókat, ha erre a fájlrendszer alkalmatlan
- Ideális esetben az állományrendszer pont annyit „tud” mint amit az operációs rendszer, és fordítva.
- Célszerű az operációs rendszert a hozzá javasolt fájlrendszerrel használni

A FAT fájlrendszer

- Egyszerű, manapság elavult állományrendszer
- Több verziója létezik: FAT12, FAT16, FAT32, VFAT
  - FAT12: 12 bites FAT bejegyzések (max: 4.080 cluster)
  - FAT16: 16 bites FAT bejegyzések (max: 65.520 cluster)
  - FAT32: 28 bites FAT bejegyzések (max: 268.435.456 cluster elméletben, max: 4.177.920 cluster a gyakorlatban)
- A FAT a kötet elején meghatározott helyen található táblázat (minden clusterhez tartozik egy bejegyzés)
- Létezik belőle egy másolat is biztonsági okokból
- Fürtöket (cluster) foglal le, melyek mérete függ a kötet méretétől

FAT12, FAT16, FAT32

	FAT12	FAT16	FAT32
Clusterek max. száma	4080	65520	4177920 268435456
Fájlok max. száma	4096	65536	4194304
Maximális kötetméret	16 MB	2 GB 4 GB (XP)	32 GB 8 TB
Maximális fájlméret	16 MB	2 GB	4 GB

Állományok a FAT kötetben

- Állomány létrehozása FAT kötetben
  - az adott könyvtárban keletkezik egy bejegyzés, melynek egy része az állomány tartalmazó első fürtre mutat
  - Ha az állomány elfér egy clusterben: az adott fürthöz tartozó FAT bejegyzés jelzi az állomány végét
  - Ha az állomány nem fér el egy clusterben: az adott fürthöz tartozó FAT bejegyzés az állomány következő darabját tartalmazó fürtre mutat,

Gyökérkatalógus, katalógusbejegyzések

- A gyökérkatalógus a FAT tábla után található
- Mérete adott, a gyökérkönyvtárban található bejegyzések száma korlátozott
- Minden állományhoz egy 32 bájtos katalógusbejegyzés tartozik

Cím (h)	Hossz	Jelentés	Cím (h)	Hossz	Jelentés
0	8	Fájlnév	16	2	Idő
8	3	Kiterjesztés	18	2	Dátum
0B	1	Attribútumok	1A	2	Kezdő cluster
0C	10	Fenntartott	1C	4	Méret

FAT névkonvenciók

- Tradicionális 8.3-as névkonvenció a könyvtár és állománynevekben
  - név: maximum nyolc betű, de minimum egy betű
    - névnek vagy számmal, vagy betűvel kell kezdődnie
  - elválasztó: egy „.” (separator)
  - kiterjesztés: maximum három betűs (extension)
- A nevek az ASCII karakterkészlet jeleit tartalmazhatják
- Nem engedélyezett karakterek: ␣ . " / \ [] ; : | = ,
- Foglalt nevek: CON, AUX, COM1, COM2, COM3, COM4, LPT1, LPT2, LPT3, PRN, NUL
- Minden karaktert nagybetűsre (uppercase) konvertál

Alkönyvtárak

- Alkönyvtár attribútum=1 (fájloknál 0 értékű)
- Minden alkönyvtár első clusterén egy újabb katalógus kezdődik
  - mérete nem állandó (mint a gyökérkatalógusé)
  - tartozik hozzá egy FAT lánc (mint a fájlokhoz)
  - → katalógust tartalmazó fájlok
- Minden alkönyvtárban megtalálhatók a következő bejegyzések
  - . - aktuális könyvtár
  - .. - szülő könyvtár

A FAT gyengeségei

- A FAT táblát folyamatosan frissíteni kell
  - a fejet mindig a logikai nullás track-re kell pozícionálni a FAT módosításához/olvasásához
  - ha ezt nem tennénk meg minden írási művelet után akkor adatvesztés történhetne
- az állományok mindig az első szabad helyre kerülnek (fragmentation)
- fájl attribútumok:
  - csak olvasási (read only)
  - rejtett (hidden)
  - archiválandó (archive)
  - rendszer (system)

A FAT előnyei és korlátai

- Előnye az egyszerűség
  - kb. 100 MB-ig hatékonyabban tud működni mint más fájlrendszerek
  - nagyobb kötetek esetén a sebesség drasztikusan csökken
  - nagyobb cluster méret esetén nagyobb veszteség
- Korlátozások
  - partíció elméleti maximális mérete 4 GB
  - a legnagyobb fájl mérete 2 GB
  - gyökérkönyvtárban lévő bejegyzések száma maximum 512

A HPFS

- High Performance File System (OS/2)
- Manapság már ritkán használatos
- Hosszú fájlnevek támogatása (254 karakter)
- A fájlok két részből állnak
  - adat
  - attribútumok
- Nem használ clustereket, fix foglalási egység a szektor, melynek mérete 512 bájt.

HPFS könyvtárbejegyzések

- A bejegyzések nem az első clusterre mutatnak, hanem egy FNODE-ra
- Az FNODE tartalmazhatja
  - az állomány adatait
  - vagy más struktúrákat amik az állomány adataira mutatnak
- Könyvtárbejegyzések tartalmazzák
  - létrehozási dátum és idő
  - módosítási dátum és idő
  - hozzáférési dátum és idő

HPFS band-ek

- Cél egy állomány számára az egymást követő szektorok lefoglalása
- 8 MB-os band-ek szervezése
  - lehetőség szerint egy fájl adatai egy ilyen egységbe kerülnek
  - az egységek között 2 kB-os foglaltsági térkép található, ami az adott band szektorainak foglaltságáról tájékoztat
  - az író/olvasó fejeknek nem minden esetben kell a lemez elejére visszapozícionálni

Super Block, Spare Block

- Super Block
  - a 16-os logikai szektorban található
  - a gyökérkönyvtár FNODE-jára mutat
  - a gyökérkönyvtár bárhol lehet a partíción
  - egyetlen hibás szektor is végzetes lehet a Super Block-ban
- Spare Block
  - a 16-os logikai szektorban található
  - hot-fix tábla és Spare Directory Block
  - hibás szektorok átirányítása hibátlan szektorokra
  - transzparenssé teszi az I/O műveleteket

HPFS előnyök és hátrányok

- Támogatottság
  - OS/2
  - MS Windows NT 3.1, 3.5, és 3.51
- A mai partíció méreteken kevésbé hatékony
- Pazarló a néhány 100 MB-os partíciókon
- Kis és nagybetűk megkülönböztetése
- A biztonsági kérdések (csak) OS/2 alatt megoldottak

Az NTFS

- New Technology File System
- Leginkább a Microsoft Windows NT alapokra épülő operációs rendszerek használják
- Más operációs rendszerek maximum csak olvasni tudják
- Nincsenek speciális objektumok
- Nincs allokációs tábla vagy Super Block
- Változó méretű foglalási alapegységek
- Kis és nagybetűk megkülönböztetése
- Hard link támogatása
- Beépített file-műveletvégzési nyilvántartás, roll back
- Maximális elméleti kötetméret 16 exabájt (2^{64} bájt)
- Maximális kötetméret a gyakorlatban 2 TB

MFT - Master File Table

- Helye nem kötött, több példányban létezik
- Az MFT és a tükörállományok helye a partíció boot rekordjában kerül meghatározásra
- Támogatja az állományokhoz való hozzáférés szabályozást
- Az MFT is egy állomány, tehát probléma lehet a töredezettség
  - MFT zóna létrehozása (egymást követő clusterek)
  - Amíg van hely a lemezen, adat nem kerül az MFT zónába
  - az MFT zóna is töredezhet ha kicsi a lefoglalt hely például

Az MFT felépítése

- A MFT rekordokból épül fel (egy rekord ált. 1 kB)
  - fejléc
    - sorszám
    - mutató (pointer) az első attribútumra
    - mutató az első szabad helyre a rekordban
    - az állomány kezdő MFT rekordjának száma
  - attribútumok: a rekordhoz tartozó állomány, könyvtár vagy adat sajátosságait adják meg. pl.: időbélyeg, biztonsági információk, könyvtár tartalom, stb.

Az MFT attribútumok

- Az attribútumok két részre oszthatók
  - fejléc: ami az attribútum nevét, állapot bitjeit és helyét határozza meg
  - adat rész (pl.: név: FILE_NAME adat: akarmi.exe)
- Beágyazott (resident) attribútumok
  - az attribútum adat az MFT-ben tárolódik
  - az állomány név és a biztonsági információk mindig beágyazottak
- Külső (non resident) attribútumok
  - ha nem fér el minden attribútum adat az MFT-ben
  - az MFT-be csak a fejléc és egy cluster hivatkozás kerül

Könyvtárbejegyzések

- Speciális, úgynevezett index attribútum ami állománynevek tárolására szolgál
- Tartalmazza az állományok nevét és a hozzá tartozó általános attribútumok másolatát
- Gyors listázás az állományok beolvasása nélkül
- INDEX_ROOT: a könyvtárbejegyzések elhelyezkedését leíró attribútum
- INDEX_ALLOCATION: ha a könyvtárbejegyzések már nem férnek el egyetlen MFT rekordba, akkor megmutatja a kiegészítő információk helyét a partíción

NTFS rendszerállományok

Metaadat állomány	MFT rekord	Leírás
$MFT	0	Master File Table
$MFTMIRR	1	Az MFT első 16 rekordjának másolata
$LOGFILE	2	Tranzakciós log állomány
$VOLUME	3	A kötettel kapcsolatos adatokat tartalmaz (kötetnév, időbélyeg, állapot flag)
$ATTRDEF	4	Attribútum definíciók
$	5	A partíció főkönyvtára
$BITMAP	6	A partíció cluster-térképe (1 foglalt – 0 szabad)
$BOOT	7	A partíció boot rekordja
$BADCLUS	8	A partíció hibás cluster-einek listája (a HPFS hotfix táblázatához hasonló)
$QUOTA	9	A felhasználókhoz rendelt lemez-kvóta adatai (Valójában csak MS Windows 2000, XP esetén használatos NTFS 5.0)
$UPCASE	10	Kis-nagybetűs karakterkonverzió
$EXTEND	11	NTFS kiterjesztése

NTFS alapjogosultságok

	ÉRTELME KÖNYVTÁRRA	ÉRTELME FÁJLRA
Read(R)	Megtekinthető a könyvtár tulajdonosa, attribútumai és jogosultságai, valamint kilistázható az alatta lévő fájlok neve	Megtekinthető a fájl tulajdonosa, attribútumai és jogosultságai, valamint tartalma
Write(W)	Megtekinthető a könyvtár tulajdonosa, és jogosultságai, megváltoztathatók a könyvtár attribútumai, valamint kilistázható az alatta lévő fájlok neve	Megtekinthető a fájl tulajdonosa, jogosultságai, megváltoztathatók a fájl attribútumai, valamint bővíthető a fájl tartalma.
Execute(X)	Megtekinthető a könyvtár tulajdonosa, attribútumai és jogosultságai, valamint beléphetünk az alkönyvtárakba.	Megtekinthető a fájl tulajdonosa, jogosultságai, attribútumai, valamint a fájl futtatható (ha bináris, vagy interpretált program)
Delete(D)	Törölhető a könyvtár.	Törölhető a fájl.
Change Permissions(P)	Megváltoztathatók a könyvtáron lévő jogok.	Megváltoztathatók a fájlon lévő jogok.
Take Ownership(O)	Saját tulajdonba vehető a könyvtár.	Saját tulajdonba vehető a fájl.
No Access	Minden jogosultság megtagadva.	Minden jogosultság megtagadva.

NTFS5

- EFS (Encrypting File System)
  - az állományok titkosíthatók
- Quota
  - felhasználók által használt hely szabályozása
- Sparse files
  - lefoglalt lemezterület üres fájlokkal
- Reparse points
  - Volume mount points
  - Hierarchical Storage Management
  - Single Instance Storage

EXT2 (Extended File System 2)

- GNU/Linux alapú rendszerek tradicionális állományrendszere
- Az eredeti UNIX fájlrendszerekhez hasonlóan blokkokból, inódokból, és könyvtárakból áll
- Kiforrott és sokoldalú
- Megoldott a jogosultságok kezelése
- Gyengesége a naplózás hiánya, szabálytalan leállás után a teljes fájlrendszert ellenőrizni kell

Blokkok, blokkcsoportok

- Blokkok
  - A tárterületet blokkokra osztva kezeli az ext2
  - Fix méretű blokkok (1024 bájt, 2048 bájt , 4096 bájt, (8192 bájt - Alpha))
- Blokkcsoportok
  - A blokkok csoportokba rendezettek (fragmentáció csökkentése, fejmozgás minimalizálása)
  - A blokkcsoport maximális mérete 8 blokk
  - A blokkcsoport első két blokkja fenntartott a csoporton belüli blokkok és inódok felhasználtságára vonatkozó információk tárolására

A szuperblokk

- A partíció kezdetétől számítva 1024 bájtnál található
- Számos másolat létezik róla a blokkcsoportok elején
  - kezdetben minden blokkcsoport elején (pazarló)
  - manapság már csak meghatározott blokkok elején
- A szuperblokk tartalmaz minden információt arról, hogyan töltik meg az adatok a rendszert.
  - tartalmazza az inódok és a blokkok számát
  - az előbbiekből mennyi szabad és foglalt
  - fájlrendszer információk (mikor mountolták, mi a verziója mikor módosították utoljára, milyen op.rsz. hozta létre)

Az inód (index-node)

- alapvető egység, minden objektumot egy inód reprezentál
  - tartalmaz egy mutatót, arra a blokkra, ami az objektum adatait tárolja
  - tartalmazza az objektum alap adatait:
    - hozzáférési jogok
    - tulajdonos, csoport
    - flagek
    - méret, blokkok száma
    - utolsó elérési idő, változási idő, módosítási idő, törlési idő
    - linkek száma, töredékek
    - verzió (az NFS-hez), kiterjesztett attribútumok

Könyvtárak, szimbolikus linkek

- Könyvtárak
  - fájlrendszer objektum, épp olyan inódja van mint egy fájlnak
  - speciális formátumú fájl, ami egy listát tartalmaz, név - inódszám párosításokkal
- Szimbolikus linkek (symbolic links)
  - szintén inód reprezentálja
  - ha a link rövidebb mint 60 byte, az inód maga tartalmazza az információt

Korlátok

Fájlrendszer blokk méret:	1024 B	2048 B	4096 B	8192 B
Maximális fájlméret:	16 GB	256 GB	2048 GB	
Maximális fájlrendszer méret:	2048 GB	8192 GB	16384 GB	32768 GB

- Egy könyvtárban 32768 alkönyvtár helyezkedhet el
- 10-15 ezer állomány helyezkedhet el egy könyvtárban, ezután már sebességi problémák lépnek fel
- Fájlnév maximális hossza 255 karakter (1012 kar.)

EXT3 (Extended File System 3)

- Könnyen frissíthető az ext2 fájlrendszerről
- Visszafelé kompatibilis az ext2-vel
- Tartalmaz egy naplózó (journaling) funkciót
- A metaadatok mellett az adatokat is képes naplózni megfelelő beállítás esetén
- Szabálytalan leállás esetén nem kell a teljes fájlrendszert ellenőrizni, a napló alapján felderíthetők a problémák

Operációs rendszerek

- Alapvetően meghatározzák egy rendszer biztonságát
- Többfelhasználós (multiuser)
  - csak egy felhasználó használata (rendszergazdai jogokkal)
  - automatikus beléptetés az egyetlen felhasználónak
  - célszerű egy külön, korlátozott jogkörrel rendelkező felhasználói fiókot használni a mindennapi munkához
- Többfeladatos (multitask) rendszerek
- Naplók készítése és nyomonkövetése, karbantartása
- Alapértelmezetten telepített operációs rendszerek
- Rendszerindítás folyamata

Adatbiztonság - RAID

- **R**edundant **A**rray of **I**nexpensive **D**isks
- **R**edundant **A**rray of **I**ndependent **D**isks

- Hozzáférési idők minimalizálása
- Adatvesztés kockázatának minimalizálása
- Szoftveres vagy hardveres megoldás
- hotplugable disks

RAID szintek

- RAID 0 - striping (darabolás)
- RAID 1 - mirroring (tükrözés)
- RAID 0+1
- RAID 2
- RAID 3
- RAID 4
- RAID 5
- RAID 6

Ami ellen a RAID sem véd …

- Áramszünet, tápegység hiba
  - Cache tartalma elveszik
  - Félbemaradt írási műveletek
- Lemez meghibásodása
- Egyidejűleg több lemez meghibásodása
- Vezérlők meghibásodása
- Elemi csapások
- Szoftverhibák

A fájlrendszerekről bővebben

- http://www.reference.com/browse/wiki/Comparison_of_file_systems
- http://www.ntfs.com

Külső és belső hálózatok

Programtervező informatikus BSc

Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája előadás

Növekvő biztonsági kihívások

- Régebben a fizikai biztonság volt az elsődleges
- Manapság a hálózatok és az Internet jelentik a legnagyobb biztonsági problémát
  - nyílt, szabad közösség, hatalmas populáció
  - szinte mindenki kötődik hozzá
    - potenciális piac
    - a felhasználókkal, vásárlókkal jönnek a támadók is
    - folyamatosan új vírusok, férgek, kémprogramok készülnek
  - Bárki szabadon rákapcsolódhat (vezeték nélküli hálózatok)
  - Letölthető hacker eszközök, útmutatók

Támadások típusai – külső támadások

- Lopakodók – fizikai biztonság (gépek zárolása)
- DoS – Denial of Service
  - Nehezen kivédhető
  - Nem feltétlenül okoz kárt
- DDoS – DoS sok "zombi gép" felhasználásával
- Támadások az alkalmazási rétegben
  - Ismert és új biztonsági hibák kihasználás
  - A nem frissített operációs rendszerek hibáinak kihasználása
- A hálózat felderítése, figyelése
  - Védtelen vezeték nélküli hálózatok keresése
  - A hálózat, kiszolgálók és kliensek szkennelése
  - Csomagok figyelése, jelszavak, információk keresése

Támadások típusai – belső támadások

- Fertőzött laptop – egyre gyakoribb probléma
- Nem engedélyezett eszközök
  - Alapértelmezéssel használt hálózati eszközök
    - switch
    - router
    - vezeték nélküli AP
- Nem engedélyezett szolgáltatások
  - Saját fájl és nyomtató megosztások (jelszó nélkül)
- Elbocsátott alkalmazott – Man in the middle
- Vírusok, trójai programok

A várható támadások típusai

- Web szolgáltatások elleni támadások
- Komplex Web támadás
  - Apache biztonsági rés
  - IE biztonsági rés
- Spyware fenyegetés
- Mobil eszköz elleni támadások
  - Notebook
  - PDA, Telefon
- SPAM
- DoS, DDoS

Lehetséges védekezési módok

- A megfelelően konfigurált és működő eszközök elégségesek lennének …
- De szükséges a védelem a következők miatt
  - a szoftverek hibái miatt
  - az emberi mulasztás, butaság vagy hozzá nem értés
- Lehetséges megoldások
  - Elosztott, jól koordinálható, több rétegű, független védelem
  - Integrált megoldás (szerverek, routerek, switchek)
  - Önmagát védő hálózatok
  - A hálózat felosztása zónákra
    - a zónák saját szabályrendszer szerint működnek
    - a zónák határán szükséges egy eszköz ami feloldja a konfliktusokat
    - általában tűzfalak látják el ezeket a funkciókat

Egyszerű (határ) tűzfal

- Egyrétegű megoldás
- Egy eszközre van telepítve minden tűzfal funkció
- Elválasztja egymástól a nyilvános és a védett hálózatot
- Egyszerű és olcsó
- A legkevésbé biztonságos

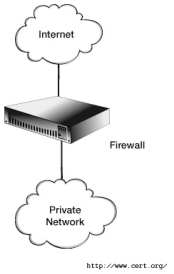

A megbízhatatlan gép problémája

- A külvilág felé szolgáltatnak
  - WWW, POP3, SMTP, SSH
- A legveszélyeztetettebb elem
- Minimalizálni kell a nyújtott szolgáltatásokat
- A belső hálózat gépei nem tekinthetik megbízhatónak

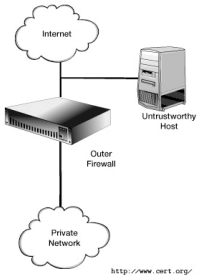

A DMZ kialakítása

- Feladat a megbízhatatlan kiszolgálók védelme
- Külön hálózatot alakítunk ki ezeknek a gépeknek, szolgáltatásoknak
- Ezáltal növekszik
  - a biztonság
  - a megbízhatóság
  - a rendelkezésre állás

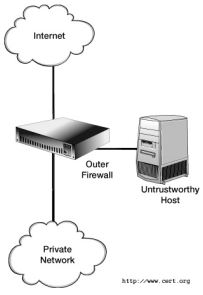

Kettős tűzfal

- Célja
  - A belső hálózat és a DMZ védelme
  - A belső hálózat elkülönítése a DMZ-től
- Funkciók
  - Külső tűzfal
  - Belső tűzfal
- Védett hálózatok:
  - DMZ
  - Belső hálózat
- Lehetőség szerint eltérő architektúrájú tűzfalak használata javasolt

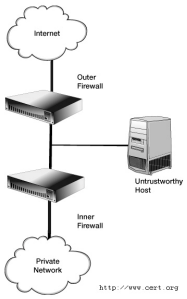

Tűzfalak csoportosítása

- Tűzfalak osztályai:
  - Személyes tűzfalak (első osztály)
  - Forgalomirányítók tűzfalai (második osztály)
  - Alsó kategóriás hardver tűzfalak (harmadik osztály)
  - Felső kategóriás hardver tűzfalak (negyedik osztály)
  - Felső kategóriás szerver tűzfalak (ötödik osztály)
- Tűzfalak típusai
  - Csomagszűrő
  - Cím transzformáló
  - Állapottartó
  - Kapcsolat szintű átjáró
  - Proxy
  - Alkalmazásszűrés

Első osztály - Személyes tűzfalak

- Egyre több otthoni kapcsolat
- Egyre több mobil számítógép, idegen környezet
- Általában PC-n futó szoftveres szolgáltatás
- Kis hálózat védelmére is alkalmas (otthoni hálózat)
- Manapság minden gépen erősen ajánlott a használata
- Minimális tudású megoldások, általában csak csomagszűrést végeznek

Első osztály - Személyes tűzfalak

Alapszolgáltatások	statikus csomagszűrés, NAT
Konfigurálás	Automatikus (manuális lehetséges)
IP címek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Portok vagy protokollok engedélyezése vagy blokkolása	Igen
ICMP üzenetek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Kimenő folyamatok szabályozása	Igen
Alkalmazások védelme	Esetleg
Látható vagy hallható riasztások	Esetleg
Napló állományok	Esetleg
Riasztások valós időben	Esetleg
VPN támogatás	Általában nem
Távoli felügyelet	Általában nem
Gyártói támogatás	Változó
Konkurens folyamatok száma	1-10
Moduláris bővíthetőség (hardver vagy szoftver)	Változó
Ár	Alacsony

Első osztály - Személyes tűzfalak

- Előnyök
  - Alacsony költség
  - Egyszerű konfigurálás
- Hátrányok
  - Központilag nehezen menedzselhető
    - Minden kliens külön konfigurálást igényel
  - Csak alapvető tűzfal funkciókat lát el
  - Korlátozott teljesítmény
    - Egy gép védelmére vannak tervezve

Második osztály - Forgalomirányítók tűzfalai

- A routerekbe gyakran integrálnak tűzfal funkciókat is
- Az alsó kategóriás (low-end) routerek
  - forgalomszűrés IP cím alapján
  - forgalomszűrés port alapján
  - NAT szolgáltatás a címek elrejtésére
- A felső kategóriás (high-end) eszközök
  - programozhatóak
  - állapotkövetők
  - támogatják a magas rendelkezésre állást

Második osztály - Forgalomirányítók tűzfalai

Alapszolgáltatások	statikus csomagszűrés, NAT, (alkalmazás szűrés)
Konfigurálás	Automatikus (alsó kat.), manuális (felső kat.)
IP címek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Portok vagy protokollok engedélyezése vagy blokkolása	Igen
ICMP üzenetek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Kimenő folyamatok szabályozása	Igen
Alkalmazások védelme	Esetleg
Látható vagy hallható riasztások	Általában igen
Napló állományok	Legtöbbször igen
Riasztások valós időben	Legtöbbször igen
VPN támogatás	Közös (alsó kategória), különálló (felső kategória)
Távoli felügyelet	Igen
Gyártói támogatás	Korlátozott (alsó kategória), jó (felső kategória)
Konkurens folyamatok száma	10-1000
Moduláris bővíthetőség (hardver vagy szoftver)	Nincs (alsó kategória), korlátozott (felső kategória)
Ár	Változó

Második osztály - Forgalomirányítók tűzfalai

- Előnyök
  - Alacsony költség (minimális többletköltség)
  - Összevont konfiguráció, kevesebb hibalehetőség
  - Befektetések védelme (nem szükséges újrakábelezni, újabb képzéseket tartani)
- Hátrányok
  - Korlátozott funkciók
  - Csak alapvető tűzfal funkciókat lát el
  - Csökkenő forgalomirányítási teljesítmény
  - Csökkenő teljesítmény naplózáskor (támadás alatt)

Harmadik és negyedik osztály - hardver tűzfalak

- Low-end hardver tűzfalak
  - Általában plug & play eszközök
  - Minimális konfigurálási igény
  - Integrálhat switch vagy VPN funkciókat is
  - Kis és középvállalatok számára lehet megoldás
- High-end hardver tűzfalak
  - Talán a lehető legjobb megoldás a hálózati teljesítmény csökkenése nélkül
  - Nagyvállalatok, központok védelmére

Harmadik osztály - Alsó kategóriás hardver tűzfalak

Alapszolgáltatások	statikus csomagszűrés, NAT, (alkalmazás szűrés)
Konfigurálás	Automatikus (manuális lehetséges)
IP címek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Portok vagy protokollok engedélyezése vagy blokkolása	Igen
ICMP üzenetek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Kimenő folyamatok szabályozása	Igen
Alkalmazások védelme	Általában nem
Látható vagy hallható riasztások	Általában igen
Napló állományok	Általában nem
Riasztások valós időben	Általában nem
VPN támogatás	Néha
Távoli felügyelet	Igen
Gyártói támogatás	Korlátozott
Konkurens folyamatok száma	10-7.500
Moduláris bővíthetőség (hardver vagy szoftver)	Korlátozott
Ár	Alacsony

Harmadik osztály - Alsó kategóriás hardver tűzfalak

- Előnyök
  - Alacsony költség (minimális többletköltség)
  - Egyszerű konfigurálás
- Hátrányok
  - Korlátozott funkciók
  - Csak alapvető tűzfal funkciókat lát el
  - Alacsony teljesítmény
  - Korlátozott gyártói támogatás (WEB, e-mail)
  - Korlátozott bővíthetőség (firmware upgrade)

Negyedik osztály - Felső kategóriás hardver tűzfalak

Alapszolgáltatások	statikus csomagszűrés, NAT, alkalmazásszűrés
Konfigurálás	Általában manuális
IP címek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Portok vagy protokollok engedélyezése vagy blokkolása	Igen
ICMP üzenetek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Kimenő folyamatok szabályozása	Igen
Alkalmazások védelme	Lehetőség szerint
Látható vagy hallható riasztások	Igen
Napló állományok	Igen
Riasztások valós időben	Igen
VPN támogatás	Lehetőség szerint
Távoli felügyelet	Igen
Gyártói támogatás	Jó
Konkurens folyamatok száma	7.500-500.000
Moduláris bővíthetőség (hardver vagy szoftver)	Igen
Ár	Magas

Negyedik osztály - Felső kategóriás hardver tűzfalak

- Előnyök
  - Magas teljesítmény
  - Jó használhatóság
    - összekapcsolható eszközök, terhelés elosztás
  - Moduláris felépítés (HW és SW bővítési lehetőségek)
  - Kifinomult távoli menedzsment
  - Rugalmasság, skálázhatóság
  - Alkalmazásszűrés (L4, L5, L6, L7)
- Hátrányok
  - Magas ár
  - Bonyolult konfiguráció, menedzsment

Ötödik osztály - Felső kategóriás szerver tűzfalak

Alapszolgáltatások	statikus csomagszűrés, NAT, alkalmazásszűrés
Konfigurálás	Általában manuális
IP címek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Portok vagy protokollok engedélyezése vagy blokkolása	Igen
ICMP üzenetek engedélyezése vagy blokkolása	Igen
Kimenő folyamatok szabályozása	Igen
Alkalmazások védelme	Lehetőség szerint
Látható vagy hallható riasztások	Igen
Napló állományok	Igen
Riasztások valós időben	Igen
VPN támogatás	Lehetőség szerint
Távoli felügyelet	Igen
Gyártói támogatás	Jó
Konkurens folyamatok száma	>50.000
Moduláris bővíthetőség (hardver vagy szoftver)	Igen
Ár	Magas

Ötödik osztály - Felső kategóriás szerver tűzfalak

- Előnyök
  - Jól ismert környezet (Linux, FreeBSD, Windows)
  - Magas teljesítmény (megfelelően méretezett szerveren)
  - Nagyfokú integráltság az operációs rendszer szolgáltatásaival
  - Használhatóság, rugalmasság, skálázhatóság
- Hátrányok
  - Felső kategóriás hardver szükséges – magas ár
  - Sebezhető (egy ismert operációs rendszeren fut)

Csomagszűrők

- Az egyes csomagok eldobása vagy továbbítása
- Szűrési feltételek:
  - Forrás / cél cím
  - Forrás / cél port
- Nem értik és nem vizsgálják az alkalmazásokról szóló információt (csak az IP fejlécet)
- Mivel a különböző hálózatokat leggyakrabban forgalomirányítók kötik össze ezért ezen funkció is leggyakrabban itt található
- Gyors és kis erőforrás igényű megoldás
- Önmagában általában nem elégséges megoldás

Állapotkövető csomagszűrés

- TCP kapcsolatok nyomon követése
- A kimenő csomagok naplózása az állapot táblában
  - Forrás / cél cím
  - Forrás / cél port
- Bejövő (és kimenő) forgalomnál ellenőrizhető, hogy ki kezdeményezte
- Eldönthető, hogy a csomag része-e egy már létező kapcsolatnak
- Véd a portletapogatással szemben

Socks Proxyk

- Kommunikáció három vagy több fél között
  - Kliens -> Proxy -> Szerver
- Titkosítatlan esetben a kliens nem látja közvetlenül azokat a csomagokat amelyeket a szerver küldött és fordítva
- Titkosított esetben a proxy ellenőrzi a fejléceket és ha mindent rendben talál akkor továbbítja a csomagot
- Gyorstár funkció
- Köztes megoldás, nem is csomagszűrés de még nem is alkalmazás szűrés
- Nem minden esetben biztosít transzparens átvitelt

Alkalmazásrétegbeli proxyk

- Alkalmazásszintű intelligencia a közvetített szolgáltatásoknál
- Minden kapcsolatkérést megvizsgálnak
- Értelmezni tudják az adott alkalmazás adatait és ez alapján döntéseket hoznak
- HTTP, FTP, SMTP, DNS kérések, SPAM szűrés
- Pl.: FTP esetén kívülről lehetséges a USER, PASS, DIR, PORT és GET parancsok használat, de tiltott a PUT
- Protokoll validáció
- Bonyolult megoldás, minden protokollt ismernie kell
- Az alkalmazásokra nézve teljesen transzparensek

Tűzfalak iptables és ipchains

Progamtervező informatikus BSc

Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája előadás

Tűzfalak különböző gépeken

- Egygépes rendszer
  - védi a kiszolgálót a a külvilággal szemben
- Többkapcsolatos kiszolgáló
  - több hálózati interfész
  - több egymástól független hálózat
- Útválasztó (router)
  - több hálózati interfész
  - IP továbbítás
  - keresztülhaladó forgalom az egyes hálózatok felé

iptables vs. ipchains

- A linux kernelbe épített megoldás
- ipchains: nem állapotkövető csomagszűrés
- iptables: állapotkövető csomagszűrés
  - hatékonyabb
  - bonyolultabb szabályok egyszerűbben felírhatók
- Kernel támogatás
  - ipchains – 2.2-es és annál újabb kernelekben
  - iptables – 2.4-es és annál újabb kernelekben

Láncok (chains)

- INPUT (bejövő forgalom)
- OUTPUT (kimenő forgalom)
- FORWARD (továbbított forgalom)

- Saját láncok

Műveletek (targets)

- DROP (csomag eldobása)
- ACCEPT (csomag elfogadása)
- RETURN (csomag vizsgálatának visszaadása a hívó szűrőláncnak)
- QUEUE (csomag továbbküldése egy felhasználói program felé)

- REJECT (csomag eldobása, válasszal)

Alapvető parancsok 1.

- Létező szabályok listázása:

```
# iptables -L [chain]
```

- Egy lánc összes szabályának törlése:

```
# iptables -F [chain]
```

- Létező szabályok törlése:

```
# iptables -D chain rule
# iptables -D chain rulenum
```

Alapvető parancsok 2.

- Saját lánc létrehozása
  `# iptables -N chain`
- Saját lánc törlés
  `# iptables --delete-chain chain`
- Alapértelmezés (policy) beállítása
  `# iptables -P chain target`
  Például:
  `# iptables -P OUTPUT ACCEPT`

Alapvető parancsok 3.

- Szabály hozzáfűzése
  `# iptables -A chain rule`
- Szabály beszúrása
  `# iptables -I chain [rulenum] rule`
- Szabály megváltoztatása
  `# iptables -R chain rulenum rule`

Paraméterek 1.

- `-p, --protocol [!] protocol`
  protokoll megadása (tcp, udp, icmp, all, numerikus érték)
- `-s, --source [!] address[/mask]`
  forráscím megadása (hálózati név, IP cím, IP cím és netmask)
- `-d, --destination [!] address[/mask]`
  célcím megadása, source megadásához hasonlóan

Paraméterek 2.

- `-j, --jump target`

  A szabályra illeszkedő csomagokkal kapcsolatos művelet adható meg.
- `-m, --match match`

  Kiterjesztett szűrést tesz lehetővé további feltételek alapján.
- `-i, --in-interface`

  A bejövő csomagok interfésze

Szabályok sorrendje

- Hozzáfűzéssel

```
# iptables -A INPUT -s 192.168.1.0/24 -j DROP
# iptables -A INPUT -s 192.168.1.100 -j ACCEPT
DROP    all  --  192.168.1.0/24  anywhere
ACCEPT  all  --  192.168.1.100   anywhere
```

- Beszúrással

```
# iptables -I INPUT -s 192.168.1.0/24 -j DROP
# iptables -I INPUT -s 192.168.1.100 -j ACCEPT
ACCEPT  all  --  192.168.1.100   anywhere
DROP    all  --  192.168.1.0/24  anywhere
```

Teljes hálózati forgalom tiltása

- Szeretnénk tűzfal segítségével elérni a teljes hálózati forgalom tiltását.

```
# iptables -F
# iptables -A INPUT -j REJECT
# iptables -A OUTPUT -j REJECT
# iptables -A FORWARD -j REJECT
```

A beérkező forgalom tiltása

- A teljes beérkező forgalom tiltását szeretnénk megvalósítani úgy, hogy ez a saját rendszerünkből származó forgalmat ne érintse.

```
# iptables -F INPUT
# iptables -A INPUT -m state --state
  ESTABLISHED -j ACCEPT
# iptables -A INPUT -j REJECT
```

A kimenő forgalom tiltása

- A teljes kimenő forgalom tiltását szeretnénk elérni úgy, hogy ez lehetőség szerint a bejövő forgalmat ne érintse.

```
# iptables -F OUTPUT
# iptables -A OUTPUT -m state --state
  ESTABLISHED -j ACCEPT
# iptables -A OUTPUT -j REJECT
```

Hamis címek blokkolása

- Szeretnénk megakadályozni, hogy távoli gépek egy helyi gépének adják ki magukat.
  - Egy gép esetén

```
# iptables -A INPUT -i külső_interfész
  -s saját_IP -j DROP
```

  - Belső hálózat (pl.: 192.168.1.*) esetén

```
# iptables -A INPUT -i külső_interfész
  -s 192.168.1.0/24 -j DROP
```

Beérkező szolgáltatás kérések tiltása

- Szeretnénk letiltani egy adott hálózati szolgáltatás (pl. HTTP) elérését.

```
# iptables -A INPUT -p tcp --dport 80
  -j REJECT
```

- Beérkező HTTP forgalom tiltása a helyi HTTP forgalom engedélyezése mellett.

```
# iptables -A INPUT -p tcp -i lo
  --dport http -j ACCEPTED
# iptables -A INPUT -p tcp --dport 80
  -j REJECT
```

Távoli gép hozzáférésének tiltása

- Minden beérkező forgalom blokkolása az adott számítógépről

```
# iptables -A INPUT -s távoli_IP -j
  REJECT
```

- Csak bizonyos szolgáltatások blokkolása

```
# iptables -A INPUT -p tcp -s távoli_IP
  --dport www -j REJECT
```

Távoli gép hozzáférésének tiltása

- Néhány gép hozzáférésének engedélyezése, a többi hozzáférésének tiltása mellett

```
# iptables -A INPUT -s távoli_IP_1 [-p
  protokoll --dport szolgáltatás] -j
  ACCEPT
# iptables -A INPUT -s távoli_IP_2 [-p
  protokoll --dport szolgáltatás] -j
  ACCEPT
# iptables -A INPUT [-p protokoll
  --dport szolgáltatás] -j REJECT
```

Távoli számítógéphez történő hozzáférés tiltása

- Minden szolgáltatás tiltása (teljes tiltás)

```
# iptables –A OUTPUT –d távoli_IP -j
  REJECT
```

- Csak bizonyos szolgáltatások tiltása

```
# iptables –A OUTPUT -p tcp –d
  távoli_IP --dport 80 -j REJECT
```

- Az előbbi tiltás egy teljes alhálózaton

```
# iptables –A OUTPUT -p tcp –d
  192.168.1.0/24 --dport 80 -j REJECT
```

Kizárólag SSH hozzáférés engedélyezése

- A külső zónából csak SSH kapcsolatok legyenek felépíthetők, de a belső hálózatból minden szolgáltatás maradjon elérhető.

```
# iptables –F INPUT
# iptables -A INPUT -p tcp --dport ssh
  -j ACCEPT
# iptables -A INPUT -i lo -j ACCEPT
# iptables -A INPUT -j REJECT
```

Hozzáférés szabályozása MAC address szerint

- Saját gépünkről származó helyi kapcsolatok mellett egyetlen MAC cím alapján azonosított számítógép hozzáférését engedélyezzük

```
# iptables –F INPUT
# iptables -A INPUT -i lo -j ACCEPT
# iptables -A INPUT -m mac --mac-source
  00:11:22:33:44:55 -j ACCEPT
# iptables -A INPUT -j REJECT
```

Kimenő Telnet kapcsolatok tiltása

- A nem biztonságos távoli bejelentkezések kezdeményezésének megakadályozása

```
# iptables –A OUTPUT -p tcp --dport
  telnet -j REJECT
```

- A Telnet lokális engedélyezésével

```
# iptables –A OUTPUT -p tcp -i lo
  --dport telnet -j ACCEPT
# iptables –A OUTPUT -p tcp --dport
  telnet -j REJECT
```

Dedikált szerverek védelme

- A kiszolgálónk szolgáltatásai közül a helyi felhasználók mindent elérhetnek, a távoli kérések azonban csak bizonyos szolgáltatásokra engedélyezettek. Az egyéb kérések naplózásra majd elutasításra kerülnek

```
# iptables –F INPUT
# iptables -A INPUT -i lo -j ACCEPT
# iptables -A INPUT -m multiport -p tcp
  --dport smtp, www, ssh -j ACCEPT
# iptables -A INPUT -j LOG
# iptables -A INPUT -j REJECT
```

A ping meghiúsítása

- Szeretnénk elkerülni, hogy távoli helyek választ kapjanak ha pingelnek minket.

```
# iptables -A INPUT -p icmp --icmp-type
  echo-request -j DROP
```

- Fontos, hogy ne tiltsunk minden ICMP típust! Az ICMP üzenetek listája:

```
# iptables -p icmp -h
```

Összetett szabályrendszerek

- Az áttekinthetőség érdekében érdemes modulárisan felépíteni a tűzfalunkat saját láncok létrehozásával és összekapcsolásával

```
# iptables -N SAJAT1
# iptables -N SAJAT2

# iptables -A INPUT … -j SAJAT1
# iptables -A SAJAT1 … -j SAJAT2
```

Tűzfal konfigurációk mentése és betöltése

- Létrehozott tűzfalszabályok mentése

```
# iptables-save >
  /etc/sysconfig/iptables
```

- Mentett szabályok betöltése

```
# iptables-restore <
  /etc/sysconfig/iptables
```

Naplózás

- Több helyen szükség lehet az eldobott csomagok naplózására. Ezt érdemes egy új szabálylánccal megoldani

```
# iptables -N LOGDROP
# iptables -A LOGDROP -j LOG
  --log-level warning --log-prefix
  "eldobva" -m limit
# iptables -A LOGDROP -j DROP
```

Kiszolgálónevek használata

- IP címek helyett kiszolgálónevek is megadhatók a tűzfalszabályokban.
- Ha a DNS több IP címet is megad az adott kiszolgálóhoz, akkor minden IP-hez külön szabály készül.

```
# iptables -N SAJAT
# iptables -A SAJAT -d www.aol.com -J
  REJECT
# iptables -n -L SAJAT
```

Ajánlott irodalom

- Daniel J. Barrett, Richard E. Silverman, Robert G. Byrnes: Linux biztonsági eljárások. Budapest, Kossuth, 2004. p.42-69.

Hálózati hozzáférés felügyelete Jogosultságok szabályozása

Progamtervező informatikus BSc

Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája

előadás

A felügyelet szintjei

- Hálózati interfész
- Tűzfal
- Szuperdémon
- Önálló hálózati szolgáltatások

Hálózati interfészek kezelése

- Hálózati interfészek listázása

```
# ifconfig -a
```

- Bekapcsolt hálózati interfészek listázása

```
# ifconfig
```

- Egyetlen interfész listázása (pl. eth0)

```
# ifconfig eth0
```

Az ifconfig kimenete

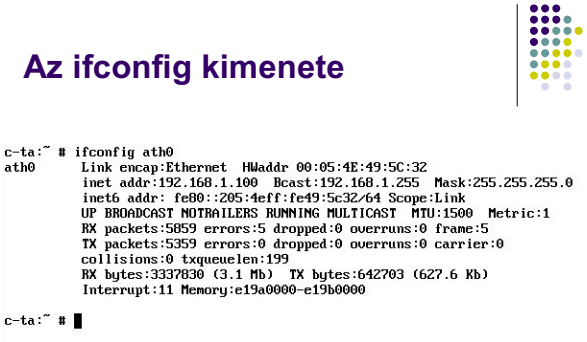

```
c-ta:~ # ifconfig ath0
ath0      Link encap:Ethernet  HWaddr 00:05:4E:49:5C:32
          inet addr:192.168.1.100  Bcast:192.168.1.255  Mask:255.255.255.0
          inet6 addr: fe80::205:4eff:fe49:5c32/64 Scope:Link
          UP BROADCAST NOTRAILERS RUNNING MULTICAST  MTU:1500  Metric:1
          RX packets:5859 errors:5 dropped:0 overruns:0 frame:5
          TX packets:5359 errors:0 dropped:0 overruns:0 carrier:0
          collisions:0 txqueuelen:199
          RX bytes:3337830 (3.1 Mb)  TX bytes:642703 (627.6 Kb)
          Interrupt:11 Memory:e19a0000-e19b0000

c-ta:~ #
```

Hálózati interfészek indítása és leállítása

- Az eth0 interfész indítása
  `# ifconfig eth0 up`
- Az eth0 interfész leállítása
  `# ifconfig eth0 down`
- A teljes hálózat leállítása és indítása
  `# /etc/init.d/network stop`
  `# /etc/init.d/network start`
  `# service network stop | start`

Hálózati interfészek indításának és leállításának szintjei

- Legalacsonyabb szint
  `# /sbin/ifconfig`
- Középső szint
  `# /sbin/ifup és /sbin/ifdown`
- Legmagasabb szint
  `# /etc/init.d/network`

xinetd szolgáltatások ki- és bekapcsolása

- Konfigurációs állományok:
  ```
  # /etc/xinetd.conf
  # /etc/xinetd.d/
  ```
- Például tftp szolgáltatás tiltása
  `# /etc/xinetd.d/tftp` állományba
  `disable = yes` beszúrása
- Szolgáltatás engedélyezése:
  `disable = yes` törlése, kommentezése

xinetd változások beolvasása

- A változások követése nem történik meg automatikusan, utasítani kell a xinetd-t, hogy olvassa újra a konfigurációs állományokat

```
# kill -USR2 `pidof xinetd`
```

xinetd szolgáltatás hozzáadása

- Új konfigurációs állomány készítése

```
service SZOLGÁLTATÁS_NÉV
{
server = /UTVONAL/SERVER
server_args = A_SERVER_ARGUMENTUMAI
user = FELHASZNÁLÓ
socket_type = SZOLGÁLTATÁS_TÍPUSA
wait = YES |NO
}
```

xinetd szolgáltatás példa

```
service ftp
  {
          socket_type         = stream
          protocol            = tcp
          wait                = no
          user                = root
          server              = /usr/sbin/vsftpd
  #        server_args        =
  #        log_on_success     += DURATION USERID
  #        log_on_failure     += USERID
  disable                     = no
  }
```

A hozzáférés korlátozása távoli felhasználók szerint (xinetd)

- engedélyezés

```
service ftp
{
 only_from = 192.168.1.100
 …
}
```

- tiltás

```
service ftp
{
 no_access = ttk.pte.hu
 no access = 192.169.
 …
}
```

A hozzáférés korlátozása távoli felhasználók szerint (xinetd)

- Hibalehetőség a konfigurációban

```
service ftp
{
 only_from = 192.160.1.1
 only_from = 192.168.1.    pte.hu
 no_access = 192.168.      ttk.pte.hu
 no_access = 192.160.1.1
 …
}
```

A hozzáférés korlátozása az aktuális idő függvényében (xinetd)

- Az access_times attribútum

```
service ftp
{
 access_time = 18:00-7:00
 …
}
```

Hozzáférés korlátozása SSH szerverhez kiszolgáló szerint

- TCP-burkolók (TCP wrappers) támogatása az sshd esetén csak opcionális. Ellenőrzés:

```
# strings /usr/sbin/sshd | egrep
  'hosts\.(allow|deny)'
```

- Ha a kimenet a következő, akkor támogatott

```
# /etc/hosts.allow
# /etc/hosts.deny
```

- Ha a kimenet üres, a TCP-burkolók támogatása nem elérhető

/etc/hosts.allow /etc/hosts.deny

- SSH korlátozása egy számítógépre

```
sshd: 192.168.1.100
sshd: ALL: DENY
```

- Monitorozási funkció

```
lpd : foo.bar.com : spawn
/bin/echo "%h printer access" |
mail -s "tcp_wrappers on %H" root
```

Hozzáférés korlátozása SSH szerverhez felhasználói név szerint

- Csak bizonyos felhasználóknak engedélyezzük SSH kapcsolatok fogadását
- Használjuk az `/etc/sshd/sshd_config` állományt
- Adjuk meg az SSH-t használható felhasználók listáját

```
AllowUsers user1 user2 … userN
```

A root jogosultság

- Rendszergazdai jogosultságok
  - a 0-s UID-vel rendelkező felhasználó (ált. root)
  - ki rendelkezzen root jogosultsággal?
  - milyen módon osztjuk ki ezeket a jogokat?
- A root jelszó megosztása
  - több gép, több rendszeradminisztrátor
  - egyetlen jelszó
- Több root azonosító létrehozása
  - több felhasználó UID 0 és GID 0 kóddal (/etc/passwd)
  - több rendszeradminisztrátor különböző jelszavakkal

X programok futtatása rootként

- Az X-et normál felhasználóként futtatva nem tudunk a root nevében grafikus programokat futtatni
  - `** WARNING ** cannot open display`
  - a root .Xauthority állománya nem rendelkezik megfelelő jogokkal a grafikus felület eléréséhez
- Megoldás: egy olyan script, ami a szükséges DISPLAY és XAUTHORITY környezeti változókat a hívó felhasználó értékeire állítja:
  - `su - -c "exec env DISPLAY='$DISPLAY' XAUTHORITY='${XAUTHORITY-$HOME/.Xauthority}' "'"$SHELL"'" -c '$*'"`

sudo

- Teljes rendszerre érvényes konfigurációs állomány
  - `/etc/sudoers`
- Példa az `/etc/sudoers` bejegyzéseire
  - `bob host = (root) /usr/bin/command_1`
- Példa a `sudo` használatára
  - `bob$ sudo -u root / usr/bin/command_1`
- A root jelszó kiadása nélkül
  - jogosultságok gyors és egyszerű kiosztása, visszavonása
  - naplózás támogatása
  - root parancsok saját (felhasználói) jelszóval

Hitelesítés a sudo használatakor

```
/etc/sudoers
Defaults timestamp_timeout = X
Defaults:bob timestamp_timeout = X
```

- X értéke határozza meg, hogy egy hitelesítés után meddig nem kell újra megadni a jelszót
- Ha X értéke 0, minden sudo parancshoz jelszó kell
- Felhasználói szabályozáskor
  - nem használható a `timestamp` opció, helyette `sudo -k`
  - `sudo` nevű script létrehozása (a PATH-ban a sudo előtt)

```
/usr/bin/sudo $@
/usr/bin/sudo -k
```

A jelszavas hitelesítés átlépése a sudo-ban

- Hasznos lehet kötegelt feladatok végzésénél
- Vagy ha nem ember végzi a feladatot
- Biztonsági kockázatot az elhagyott terminál
- Például (`/etc/sudoers`):

```
bob ALL = (alice) NOPASSWD /usr/bin/com_1
```

Kiszolgálónkénti azonosítás

- Csak bizonyos gépeken szeretnénk egy felhasználónak privilégiumokat adni
  - gépek listájának definiálása (`/etc/sudoers`)
    - `Host_alias SAFE_HOSTS = host1, host5`
  - engedélyezzük, hogy bob alice nevében futtasson egy programot a fenti gépeken
    - `bob SAFE_HOSTS = (alice) /usr/bin/com_1`
  - engedélyezzük, hogy bob alice nevében futtasson minden programot a fenti gépeken
    - `bob SAFE_HOSTS = (alice) ALL`

Csoportok létrehozása

- Egy csoport számára szeretnénk engedélyezni a más felhasználó nevében történő program futtatásokat
- Használjuk a `/etc/group` csoportjait

```
sudogroup:x:1200:bob,alice,endre
```

- A /etc/sudoers állományban pedig a %csoportnév szintaxis használható

```
%sudogroup ALL = (root) /usr/bin/com_1
%sudogroup ALL = (ALL) ALL
```

Jogok megadása könyvtárakra

- Egy adott könyvtárban bármely programot futtathassa a felhasználó más nevében
- Az adott könyvtárat perjellel lezárva jelöljük ki a `/etc/sudoers` állományban

```
bob ALL = (root) /usr/bin/
```

- Mire vonatkozik a felhatalmazás?

```
bob$ sudo -u root /usr/local/bin/com_1
bob$ sudo -u root /usr/bin/com_2
bob$ sudo -u root /usr/bin/gnu/com_3
```

Argumentumok tiltása a sudoban

- Parancs futtatásának engedélyezése argumentumok megadásának lehetőségével
  - ha egy parancs után nem adunk meg argumentumot, minden argumentum engedélyezett

```
bob ALL = (root) /usr/bin/com_1
bob$ sudo -u root com_1 arg1 arg2 arg3
```

- Parancs futtatásának engedélyezése argumentumok megadásának tiltásával
  - a program neve után a "" argumentumot kell elhelyezni

```
bob ALL = (root) /usr/bin/com_1 ""
bob$ sudo -u root com_1 arg1 arg2 arg3
```

Jogok jelszavak változtatásához

- Engedélyezzük bob számára, hogy megváltoztathassa néhány user jelszavát

```
bob ALL = NOPASSWD: /usr/bin/passwd
  bela, /usr/bin/passwd geza
```

- Engedélyezzük az ecdl rendszergzdának az ecdl userek jelszavának megváltoztatását
  - ecdl userek pl.: ecdl00 … ecdl29 között

```
ecdl_adm ALL = NOPASSWD:
  /usr/bin/passwd ecdl[0-2][0-9]
```

Démonok kezelése sudo-val

- Egy csoport számára szeretnénk elérhetővé tenni bizonyos démonok kezelését
- Felhasználói csoport létrehozása

```
User_Alias = CSOP=bela, bob, ede
```

- Démon csoport létrehozása

```
Cmnd_Alias = DAEMON=/etc/init.d/apache start,
  /etc/init.d/apache stop, /etc/init.d/apache
  restart
```

- Jogosultság kiadása
  - `CSOP ALL = (ALL) DAEMON`

Néhány rossz megoldás …

- Ne használjuk a veszélyes parancsok kizárását (minden más megengedését)

```
bob ALL (root) !/usr/bin/su
```

Például:

```
bob$ ln -s /usr/bin/su akarmi
bob$ sudo akarmi
```

- Ügyeljünk az argumentumokra!

```
sudo -u root cat ~root/.ssh/id_dsa
sudo -u root chmod 777 /etc/passwd
```

- A következő programokhoz soha ne engedjünk root jogosultsággal sudo hozzáférést

```
su, sudo, visudo
```

Kimenő hálózati kapcsolatok védelme

Programtervező informatikus BSc

Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája

előadás

Védtelen és védett kimenő kapcsolatok

- Titkosítás nélküli megoldások
  - A hálózaton az adatforgalom elfogható és értelmezhető
    - telnet, ftp, rlogin, rcp stb.
- Az SSH protokoll
  - SSH: Secure Shell
  - Számos hálózati feladathoz nyújt megfelelő tehnológiát
  - OpenSSH: szabadon elérhető SSH
  - Szinte minden linux disztribúció tartalmazza

OpenSSH programok és állományok

Kliensprogramok	
ssh	távoli bejelentkezés, távoli parancsvégrehajtás
scp	állományok másolása két számítógép között
sftp	ftp-hez hasonlító interaktív megoldás a gépek között titkosított állománycserére
Szerverprogramok	
sshd	az SSH szerverdémon
Titkosító kulcsok előállítására és kezelésére szolgáló programok	
ssh-keygen	nyilvános és titkos kulcsok létrehozására, módosítására
ssh-agent	saját SSH kulcsok tárolására, a jelszavak begépelésének elkerülésére
ssh-add	az ssh-agent által kezelt kulcsok manipulálására
Állományok és könyvtárak	
~/.ssh	a felhasználó kulcsait és SSH beállításait tartalmazó könyvtár
/etc/ssh	a teljes rendszerre érvényes kulcsokat és konfigurációkat tartalmazó könyvtár
~/.ssh/config	a felhasználó által használt kliens konfigurációs állománya
/etc/ssh/ssh_config	a teljes rendszerre érvényes kliens konfigurációs állomány

Az ssh és az scp használata

- Távoli bejelentkezés
  `ssh -l távoli_felhasználó távoli_kiszolgáló`
  `ssh távoli_felhasználó@távoli_kiszolgáló`
  Például: `ssh c-ta@iatt.ttk.pte.hu`
- Távoli parancsvégrehajtás
  `ssh -l ruser rhost command`
  Például: `ssh -l c-ta iatt.ttk.pte.hu w`
- Állományok másolása
  `scp állomány távoli_kiszolgáló:távoli_állomány`
  `scp távoli_kiszolgáló:távoli_állomány állomány`

Távoli programok futtatása

- Interaktivitást nem igénylő programok esetén
  `ssh -l ruser rhost command`
  Például: `ssh -l c-ta iatt.ttk.pte.hu w`
- Interaktivitást igénylő programok esetén
  `ssh -t -l ruser rhost command`
  Például: `ssh -t -l c-ta iatt.ttk.pte.hu vi`
- X Window programok esetén
  `ssh -X -f -l ruser rhost command`
  Például: `ssh -X -f c-ta@iatt.ttk.pte.hu xterm`
  (`/etc/ssh/sshd_config X11forwarding yes | no`)

Távoli állományok másolása

- Egy állomány másolása
  `scp állomány távoli_kiszolgáló:`
  `scp távoli_kiszolgáló:állomány .`
- Egy állomány másolása más néven
  `scp állomány távoli_kiszolgáló:másolat`
  `scp távoli_kiszolgáló:állomány másolat`
- Több állomány másolása
  `scp állomány* távoli_kiszolgáló:`
  `scp távoli_kiszolgáló:állomány\* .`

Távoli állományok másolása

- Másolás könyvtárba

```
scp állomány távoli_kiszolgáló:dir/subdir
scp távoli_kiszolgáló:dir/subdir/állomány .
```

- Rekurzív másolás más felhasználónéven

```
scp -r könyvtár user@távoli_kiszolgáló:
scp -r user@távoli_kiszolgáló:könyvtár .
```

- Attribútumok megőrzése

```
scp -p állomány* távoli_kiszolgáló:
scp -p távoli_kiszolgáló:állomány\* .
```

Állományok tükrözése

- Biztonságos tükrözés az scp használatával
  - `scp -pr` parancs használatával
  - hátrányai:
    - az scp automatikusan követi a szimbolikus linkeket
    - minden állományt másol (akkor is ha már létezik)
- Az rsync és az scp kombinálása
  - optimalizált, szimbolikus linkek követése nélkül
  - `rsync -a -e ssh dir1 távoli:dir2`
  - `rsync -a -e ssh -v --progress dir1 távoli:dir2`

Hitelesítés nyilvános kulccsal OpenSSH szerver és kliens között

- Kulcsok helyének előkészítése ha szükséges

```
mkdir -p ~/.ssh
chmod 700 ~/.ssh
```

- Szükséges kulcsok generálása

```
cd ~/.ssh
ssh-keygen -t dsa
```

- A nyilvános kulcs másolása a távoli kiszolgálóra

```
scp -p id_dsa.pub user@távoli_kiszolgáló:
```

Hitelesítés nyilvános kulccsal OpenSSH szerver és kliens között

- A nyilvános kulcs telepítése a távoli kiszolgálón

```
mkdir -p ~/.ssh
chmod 700 ~/.ssh
cat id_dsa.pub >> ~/.ssh/authorized_keys
chmod 600 ~/.ssh/authorized_keys
```

- Belépés a távoli kiszolgálóra
  - Hitelesítés a nyilvános és titkos kulcs alapján
  - Jelszó megadását nem igényli

```
ssh user@távoli_kiszolgáló
```

Az ssh-agent

- Szeretnénk elkerülni minden egyes bejelentkezéskor a jelszó megadását
- Az ssh-agent közvetítő indítása

```
eval `ssh-agent`
```

- Kulcsok hozzáadása a közvetítőhöz

```
ssh-add
```

- Bejelentkezés jelszó nélkül a távoli gépekre

```
ssh user@távoli_kiszolgáló
```

Az ssh-agent

- Kulcsok hozzáadása az ssh-add segítségével
  - `ssh-add` – alapértelezett kulcsok hozzáadása
  - `ssh-add ~/.ssh/kulcs1` – kulcs1 hozzáadása
- Kulcsok eltávolítása
  - `ssh-add -D` – minen kulcs eltávolítása
  - `ssh-add -d ~/.ssh/kulcs1` – kulcs1 törlése
- Az ssh-agent működése
  - csak addig használhatjuk amíg ki nem jelentkezünk
  - ismételt bejelentkezéskor újra meg kell adni a kulcsokat
  - keychain …

Az SSH kulcsok előnyei

- Nagyobb biztonság a jelszavaknál
  - A titkos kulcsot soha nem továbbítjuk a hálózaton a (titkosított) jelszavakkal ellentétben
  - A kulcsok tárolása titkosított is lehet, így ellopásuk esetén sem használhatók fel, ellentétben egy jelszóval
  - Nem kell minden egyes bejelentkezésnél a hitelesítéssel bajlódnunk, ez automatikusan megtörténik a kulcsok segítségével

Nyílt szöveges kulcsok

- Használatuk általában nem szerencsés
  - A kulcsokat tartalmazó állomány ellopása komoly problémát jelentene
- Az emberi beavatkozástól mentes folyamatoknál (kötegelt feladatok, cron feladatok) szükséges lehet
- Szűkíteni kell a kulcs felhasználásának lehetőségeit
  - Csak az általunk engedélyezett parancs(ok) legyen(ek) végrehajtható(k) a kulccsal

Nyílt szöveges kulcsok a gyakorlatban

- Nyílt szöveges kulcsok készítése
  `ssh-keygen -t dsa -f key2 -N ""`
- Kulcs telepítése a kiszolgálón
- Kényszerparancs megadása a kiszolgálón
  - `command="/usr/bin/uptime" ssh-dss AAAAB3NzaC1kc …`
- Egyéb lehetőségek tiltása
  - `no-port-forwarding, no-X11-forwarding, no-agent-forwarding, no-pty, from="kliens.pte.hu", command="/usr/bin/uptime" ssh-dss AAAAB3NzaC1k …`
- A kulcs felhasználása
  - `ssh -i key2 távoli_kiszolgáló`

OpenSSH és SSH Secure Shell

- SSH1 esetén kompatibilisek
- SSH2 esetén eltérő állományformátumok
- A nyilvános kulcsok formátuma
  - OpenSSH esetén:

```
ssh-dss AAAB3NzaC1kc3MAAAC …
ssh-rsa AAAB3NzaC1kc3MAAAC …
```

  - SSH Secure Shell esetében:

```
---- BEGIN SSH2 PUBLIC KEY ----
AAAAB3NzaC1kc3MAAACBAJNN2CbURaTm7oW5F2Z …
---- END SSH2 PUBLIC KEY ----
```

OpenSSH és SSH Secure Shell

- Nyilvános kulcsok telepítése
  - OpenSSH
    - `~/.ssh/authorized_keys` állományban
  - SSH Secure Shell
    - `~/.ssh2` könyvtárba másolva
    - `~/.ssh2/authorization` állományban hivatkozva
- Titkos kulcsok
  - OpenSSH
    - Nincs megkötés
  - SSH Secure Shell
    - `~/.ssh2/identification` állományban hivatkozva

OpenSSH és SSH Secure Shell

- OpenSSH kulcs exportálása SSH2 formátumú nyilvános kulccsá

```
ssh-keygen -e -f id_dsa > mykey-ssh2.pub
```

- SSH2 nyilvános kulcs élesítése

```
mv mykey-ssh2.pub ~/.ssh2/
echo "K1 mykey-ssh2.pub" >>authorization
```

- SSH2 titkos kulcs átalakítása OpenSSH formára

```
cp -p is_dsa_ssh2 kulcs_másolat
ssh-keygen2 -e kulcs_másolat
ssh-keygen -i -f kulcs_másolat > imp_ssh2_key
ssh-keygen -p imp_ssh2_key
```

Az SSH bejelentkezés egyszerűsítése

- Kiszolgálói alias-ok készítése a ~/.ssh/config állomány használatával
- ~/.ssh/config

```
Host akarmi
 HostName akarmi.akarhol.hu
 User root
 IdentityFile ~/.ssh/akarmikey_dsa
 Port 33333
 Protocol 2
```

Az SSH kliens alapértelmezett beállításai

- Kiszolgálói alias a ~/.ssh/config állományban "*" néven
- Ha ez az első bejegyzés, minden mást felülír
- Ha ez az utolsó bejegyzés, akkor csak tartalék szerepet tölt be
- Például

```
Host *
  User c-ta
Host iatt.ttk.pte.hu
  User root
  Port 3453
Host *
  Protocol 2
```

SSH alagutak készítése

- Nem biztonságos TCP kapcsolatok alagúton történő továbbítása, SSH használatával
- Alagút létrehozása
  - `ssh -f -N -L helyi_port:localhost:távoli_port távoli_kiszolgáló`
- Az adatok áramlásának folyamata
  - az alkalmazás adatokat küld a helyi_port-ra
  - a helyi SSH kliens olvassa a portot, titkosítja az adatokat és az alagúton keresztül elküldi a távoli SSH szervehez
  - a távoli SSH szerver dekódolja az adatokat és helyben továbbítja a távoli_port értékével megadott portra

Biztonságos levelezés

Programtervező informatikus BSc
Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája
előadás

Az e-mail szerepének változása

- Az e-mail használat változásaival kapcsolatban a **Symantec** végzett átfogó kutatást
- Kérdések:
  - A folyamatosan növekvő e-mail használat miértje és következménye
  - A növekvő e-mail használat hatásának vizsgálata az üzleti életre
  - A felhasználók e-mail függőségének elemzése
  - Az e-mailekben tárolt adatok fontossága, értéke
- A kutatásról:
  - Független kutatás az 500 főnél többet foglalkoztatók körében
  - 1700 alkalmazottal és IT menedzserrel folytatott interjú
  - 17 európai országban

A kutatás eredményének gyors áttekintése

- Manapság az alkalmazottak munkaidejük egyre nagyobb részét töltik e-mailezéssel
- Egyre több embernél alakul ki függőség
- Az e-mailek száma jelentősen növekszik
  - az e-mailekre utaltság miatt
  - spam és egyéb levelek
- Terjed az e-mailezés mobil eszközökön is, ami oda vezet, hogy a felhasználók mindig és mindenhol ellenőrzik leveleiket

A függőség

- Az alkalmazottak 75%-a szerint könnyű rászokni az e-mail használatára
- 21% már folyamatosan kényszert érez az e-mailek ellenőrzésére
- Az e-mailezők típusai
  - Túlterhelt (6%)
  - Függő (21%)
  - Elutasító (10%)
  - Tudatos (49%)

Üzleti hatás

- Az IT menedzserek 91%-a szerint átlagosan 47%-al nőtt az e-mailek mennyisége az elmúlt években
- A felhasználók több mint fele (52%) napi 2 órát tölt levelezéssel (hetente 1 munkanap)
- 15% napi 4 órát fordít a levelezésre
- Legfontosabb felhasználási területek:
  - Tárgyalás paramétereinek ellenőrzése (74%)
  - Dokumentumok keresése (74%)
  - Kontakt adatok keresése (62%)
  - Személyes jellegű kommunikáció (60%)

A mobil e-mailezők

- A megkérdezett személyek 31%-a vallotta magát mobil e-mailezőnek
- 27%-uk szerint ez rossz hatással van a munka/magánélet egyensúlyára, növeli a stresszt
- A mobil e-mailezők harmada ellenőrzi leveleit közvetlenül lefekvés előtt és ébredés után
- A mobil e-mailezők többsége a mobileszközt munkahelyi ügyek intézésére használja még baráti, családi társaságban is
  - szabadság alatt 40% lép be a levelező rendszerbe
  - betegség esetén 38% ellenőrzi a leveleit
  - a gyerek születésnapján is van 5% aki ezzel foglalkozik

Az e-mailek biztonsága

- A vállalatoknak csak 23%-a rendelkezik valamiféle irányelvvel az e-mailek tárolásáról
- A dolgozók nem tudják, hogy melyik levelet kell tárolni és melyiket törölhetik
- Biztonsági másolat
  - az alkalmazottak 50%-a úgy gondolja, hogy az ő feladata a biztonsági másolat készítése
  - 47% úgy gondolja, hogy ez az IT részleg dolga
  - 64% abban a tudatban van, hogy az IT részleg minden fogadott és küldött e-mailről másolatot készít
  - 80% úgy tudja (tévesen), hogy a cég a törölt levelekről is őriz másolatot
  - A vállalatoknak csak 44%-a készít automatikus mentést a felhasználó merevlemezére mentett e-mailekről

A tárolt információ értéke

- A mobil eszközön is e-mailezők 78%-a nyilatkozott úgy, hogy az e-mailekben (és a notebookon) tárolt adatok jelentő értéket képviselnek
  - Átlagos érték 200 millió forint …
  - Legnagyobb érték a kutatás során: 1,5 milliárd forint
- Megállapítható, hogy ezek az adatok jelentős értéket képviselnek
- A cégeknek így az adatok védelmére is célszerű lenne áldozni a hardware vásárlás mellett
- Jelenleg kevés vállalat van felkészülve az ellopott, megsemmisült adatok visszanyerésére

Megoldás az e-mailek biztonságos tárolására

- Központilag minden beérkező és elküldött e-mailről egy másolat tárolása
  - Beérkezett üzeneteknél egy másolat marad a kiszolgálón
  - Elküldött leveleknél nehezebb a helyzet, más (külső) kiszolgálók is használhatók a küldéshez
- Központi szabályzatok kidolgozása és következetes alkalmazása
- Felhasználók képzése, oktatása

E-mailek biztonsági problémái

- Minden e-mail a feladótól a címzettig számos gépen halad keresztül
- A célba ért levelek is könnyen elolvashatók (megfelelő jogosultságok birtokában)
- Sem a feladó, sem a címzett nem veszi észre ha más is olvasta az e-mailt
- A hagyományos POP vagy IMAP kapcsolatok esetén az üzenetet kívülállók is elfoghatják
- A különböző szegmensek biztonságosabbá tétele:
  - A küldőtől a címzettig: üzenetek titkosítása, aláírása
  - A levelezőszerver és a levelezőkliens között: biztonságos IMAP vagy biztonságos POP használatával, alagútazás segítségével

Leggyakoribb visszaélések

- E-mailben küldött információk lehallgatása
- Levélbombák (postafiók megtöltése, levelezőrendszer összeomlása)
- Megszemélyesítés a levél feladójának megváltoztatásával
- Vírusok terjesztése
- Lánclevelek "hoax"-ok indítása
- A levelezőszerver kontrolljának megszerzése egyéb támadások indításához

Levelek titkosítása - Pine

- Megoldás: a PinePGP használata
- A PinePGP telepítése:
  - Pine normál futtatása (~/.pinerc állomány létrhozása)
  - PinePGP letöltése és telepítése
    - pinegpg-install
      (csak a címzett tudja visszafejteni az üzenetet)
    - pinegpg-install c-ta@ttk.pte.hu
      (megadott e-mail cím (feladó) is vissza tudja fejteni)
- A pine a leveleket a ~/.pinerc állomány sending-filters és display-filters változóival szűri

Üzenetek kezelése PinePGP-vel

- Üzenet küldése
  - Küldéskor (CTRL-x) a pine megkérdezi, hogy milyen szűrőt használjon
    - send message (filtered thru "gpg-sign")?
    - send message (filtered thru "gpg-encrypt")?
    - send message (filtered thru "gpg-sign+encrypt")?
  - Aláírásnál meg kell adni a használt kulcs jelszavát
- Üzenetek olvasása
  - Titkosított üzenetnél a pine bekéri jelszavunkat és ha ez helyes akkor megjeleníti az üzenetet
  - Az üzenet elején és végén a [PinePGP] jelölés található

Levelek titkosítása - Mozilla

- Enigmail (enigmail.mozdev.org) használata
- Üzenet küldése
  - Levél írása hagyományos módon
  - Rendelkeznünk kell a címzett nyilvános kulcsával
  - Küldés (Send) helyett az Enigmail opciót használjuk
    - titkosítás, aláírás, titkosítás+aláírás
- Üzenetek olvasása
  - Titkosított levél megnyitásakor a Mozilla bekéri a kulcshoz tartozó jelszavunkat

Biztonságos SSL kapcsolatok

- A legtöbb levelezőkliens támogatja
- A legtöbb kereskedelmi levelezőszerver viszont nem
- Az SSL támogatás módja a levelező szerverekben
  - Az SSL élesítése a kapcsolat felépítése után
    - IMAP: a szerver a normál 143-as portot figyeli, az SSL élesítése a STARTTLS paranccsal történik
    - POP: a szerver a normál 110-es portot figyeli, az SSL élesítése a STLS paranccsal történik
  - SSL port használata
    - IMAP: 993-as port, SSL egyeztetés a kapcsolat felvétele előtt
    - POP: 995-ös port, SSL egyeztetés a kapcsolat felvétele előtt

POP/IMAP levelezőszerver + SSL

- Legfőbb cél a jelszavaink védelme
- Az adatfolyam (e-mail tartalmának) védelmével nem itt kell foglalkozni
  - Az üzenet tartalma korábbi fázisokban könnyebben megszerezhető
- Az imapd program használata SSL protokollal
- Kliens beállítása SSL protokoll használatára
  - Ha a kliens támogatja a STARTTLS megoldást, akkor nincs több tennivalónk, készen is vagyunk
  - Ha nem, a szerveren önálló portokat kell beállítani

POP/IMAP levelezőszerver + SSL

- Önálló portok élesítése az SSL kapcsolathoz
  - IMAP használatánál
    - service imaps { … disabled = no } (xinetd)
    - imaps stream tcp nowait root /usr/sbin/tcpd imapd (inetd)
    - xinetd vagy inetd konfiguráció újraolvasása Önálló portok élesítése az SSL kapcsolathoz
  - POP használatánál
    - service pop3s { … disabled = no } (xinetd)
    - pop3s stream tcp nowait root /usr/sbin/tcpd ipop3d (inetd)
    - xinetd vagy inetd konfiguráció újraolvasása

POP/IMAP levelezőszerver + SSL

- Tesztelés
  - `openssl s_client -quiet -connect localhost:993`
    - kilépés: `0 LOGOUT`
  - `openssl s_client -quiet -connect localhost:995`
    - kilépés: `QUIT`
- Egy lehetséges kimenet

```
depth=1
   /C=HU/ST=Baranya/L=Pecs/O=PROBA/CN=proba.dravane
   t.hu/emailAddress=akarki@akarhol.hu
verify error:num=19:self signed certificate in
   certificate chain
verify return:0
+OK Hello there.
```

POP/IMAP SSH alagúttal

- A `mailhost` nevű szerverről szeretnénk lekérni üzeneteinket a `myclient` gépünkre
- Válasszunk egy tetszőleges (szabad) TCP portot a gépünkön. Legyen ez most : 12345
- Az alagút felépítése:

```
ssh -f -N -L 12345:localhost:110 mailhost
ssh -f -N -L 12345:localhost:143 mailhost
```

- Levelezőkliens beállítása az 12345 portra

SMTP szerverek

- E-mailek fogadása és továbbítása az Interneten
  - Helyi levelek: a kiszolgáló egy helyi felhasználójához kell kézbesíteni az üzenetet
  - Nem helyi levelek: a kézbesítéshez másik kiszolgálóhoz kell továbbítani az üzenetet
- Open relay szerverek
  - bárki használhatja őket továbbítóként (célszerű kerülni)
  - Problémái:
    - spammerek előszeretettel használják
    - levelezőszerverünk ezáltal feketelistára kerül és használhatatlan lesz
- Szolgáltatók levelező szerverei
  - Általában csak a saját hálózatuk címeiről továbbítanak leveleket
  - A mobil használók szempontjából ez sok kellemetlenséggel jár

SMTP hitelesítés

- Hitelesítés után bármely hálózatból küldhetünk levelet mindig azonos SMTP szervert használva
- Írjuk át a sendmail.mc állományban a következőt

```
DAEMON_OPTIONS(`Port=smtp, Addr=127.0.0.1, Name=MTA`)
```

erre:

```
DAEMON_OPTIONS(`Port=smtp, Name=MTA`)
```

- Engedélyezzük a következő sort a sendmail.mc-ben

```
TRUST_AUTH_MECH(`EXTERNAL DIGEST-MD5 CRAM-MD5 LOGIN PLAIN`)
```

- A sendmail konfiguráció újratelepítése

```
m4 /etc/mail/sendmail.mc > /etc/mail/sendmail.cf
```

- A sendmail újraindítása

```
/etc/init.d/sendmail restart
```

- Felhasználói fiókok létrehozása az SMTP hitelesítéshez

```
/usr/bin/saslpasswd -c c-ta
```

Az SMTP szerver tesztelése

```
c-ta@proba:~$ telnet localhost 25
Trying 127.0.0.1...
Connected to localhost.localdomain.
Escape character is '^]'.
220 proba.dravanet.hu ESMTP Postfix (Debian/GNU)
helo akarmi.akarhol.hu
250 pvsk.dravanet.hu
mail from:<akarki@akarmi.akarhol.hu>
250 Ok
rcpt to:<c-ta@ttk.pte.hu>
250 Ok
data
354 End data with <CR><LF>.<CR><LF>
Subject: Próba üzenet
Ez egy teszt üzenet
.
250 Ok: queued as 46A442800087
quit
221 Bye
Connection closed by foreign host.
```

Webkiszolgálók biztonsága, Apache

Programtervező informatikus BSc
Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája
előadás

Hitelesítési protokoll

- Kliens elküldi a felhasználónevét és jelszavát
  - Az apache összehasonlítja ez a kiszolgálón tárolt felhasználó névvel és titkosított jelszóval
  - Azonosítás után a felhasználó jogosultságának vizsgálata
  - Csoportok kezelése (egyszerűbb)
- Biztonsági problémák
  - Jelszavak nyílt szövegként kerülnek továbbításra

Hitelesítési direktívák

- Az `AuthType` direktíva
  - Leírás: az azonosítás típusa
  - Szintaxis: `AuthType Basic|Digest`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`
- Az `AuthName` direktíva
  - Leírás: a tartomány megnevezése
  - Szintaxis: `AuthName auth-domain`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`

Hitelesítési direktívák

- A `Require` direktíva
  - Leírás: megadja, hogy melyik hitelesített felhasználó használhatja az erőforrást
  - Szintaxis:
    - `Require user userid1 userid2 …`
    - `Require group groupid1 groupid2 …`
    - `Require valid-user`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`

Hitelesítési direktívák

- Az `AuthUserFile` direktíva
  - Leírás: megadja a felhasználók nevét és jelszavát tartalmazó szöveges fájl elérési útvonalát
  - Szintaxis: `AuthUserFile file-path`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`
- Az `AuthGroupFile` direktíva
  - Leírás: megadja a csoportok nevét és felhasználóit tartalmazó szöveges fájl elérési útvonalát
  - Szintaxis: `AuthGroupFile file-path`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`

Jelszavak kezelése

- Jelszavak tárolása egy szöveges fájlban
- Jelszó állomány helye
- Jelszavak kezelésére használható segédprogram
  - `htpasswd` vagy `htpasswd2`
- Szintaxis
  - `htpasswd [-c] passwordfile username`
    - `-c` új jelszófájt hoz létre, ha az még nem létezik
    - `passwordfile` a jelszófájl elérési útvonala
    - `username` a felhasználó neve

Jelszavak kezelése - dbmanage

- Sok bejegyzés esetén a szöveges fájlokat használva a folyamat lelassulhat
- Használhatók adatbázis állományok is
- Jelszavak kezelésére használható segédprogram
  - `dbmanage` vagy `dbmanage2`
- Szintaxis
  - `dbmanage [enc] dbmfile command username`
    - `enc` - a titkosítás algoritmusa
    - `dbmfile` – a jelszófájl elérési útvonala
    - `command` – parancs
    - `username` – a felhasználó neve

Jelszavak kezelése - dbmanage

- Titkosítási lehetőségek
  - `-d` crypt kódolás (alapértelmezett)
  - `-m` MD5 kódolás
  - `-s` SHA1 kódolás
  - `-p` nyílt szöveg használata
- Parancsok
  - `add` felhasználó hozzáadása csoporthoz
  - `adduser` felhasználó hozzáadása
  - `check` jelszó ellenőrzése
  - `delete` felhasználó törlése
  - `import` importálás (?)
  - `update` felhasználó jelszavának megváltoztatása
  - `view` felhasználó(k), csoport(ok) adatainak megtekintése

Példák felhasználók kezelésére

- Példák a `htpasswd` használatára
  - `htpasswd -c http_jelszavak c-ta`
  - `htpasswd http_jelszavak viktor`
- Példák a `dbmanage` használatára
  - `dbmanage http_pw.db adduser c-ta`
  - `dbmanage http_group.db add c-ta oktatok`
  - `dbmanage http_group.db view`
    - `viktor:oktatok`
    - `c-ta:oktatok`
  - `dbmanage http_pw.db view`
    - `c-ta:VSVX7dCwOqBfs`
    - `viktor:RCdHZlcjKZO1k`

.htaccess példa

- Minden hitelesített user számára elérhető hely

```
AuthType Basic
AuthName "Védett webhely"
AuthUserFile /home/c-ta/http_jelszavak
Require valid-user
```

- Csak "c-ta" és "viktor" számára elérhető hely

```
AuthType Basic
AuthName "Védett webhely"
AuthUserFile /home/c-ta/http_jelszavak
Require user c-ta viktor
```

A .htaccess fájlok használata

- A direktívák elhelyezhetők:
  - `httpd.conf` konfigurációs állományban
  - `.htaccess` fájlokban
- A .htaccess használata esetén
  - A direktívák megváltoztatásakor nem kell minden alkalommal a szervert újraindítani
  - A felhasználók saját maguk tudják karbantartani az oldalaikat, képesek a jogosultságok szabályozására
  - A .htaccess fájlok minden egyes hozzáférésnél kiértékelésre kerülnek, ami jelentős teljesítménycsökkenést jelent

További korlátozások

- A `<Limit>` direktíva
  - Leírás: bizonyos (felsorolt) metódusok hozzáférésének korlátozására. Általában használata csak ritkán indokolt.
  - Szintaxis: `<Limit method [method] …> … </Limit>`
  - Használható: `server config, virtual host, <directory>, .htaccess`
  - Lehetséges metódusok: `GET, POST, PUT, DELETE, CONNECT, OPTIONS, PATCH, PROPFIND, PROPPATCH, MKCOL, COPY, MOVE, LOCK, UNLOCK`
- Például:

```
<Limit POST PUT DELETE>
 Require valid-user
</Limit>
```

További korlátozások

- A `<LimitExcept>` direktíva
  - Leírás: bizonyos (fel nem sorolt) metódusok hozzáférésének korlátozására. Általában használata ritkán indokolt.
  - Szintaxis: `<LimitExcept method [method] …> … </LimitExcept>`
  - Használható: `server config, virtual host, <directory>, .htaccess`
- Például:
  - ```
    <LimitExcept POST PUT DELETE>
     Require valid-user
    </LimitExcept>
    ```

Kliensek hozzáférésének szabályozása - engedélyezés

- Az `Allow` direktíva
  - Leírás: hosztok hozzáférésének engedélyezése
  - Szintaxis: `Allow from all|host|env=env-variable [host|env=env-variable] ...`
  - Használható: `&lt;directory&gt;, .htaccess`
- Hosztok megadása:
  - (részleges) domain név: `Allow from pte.hu`)
  - IP cím: `Allow from 192.168.1.2 192.168.1.3`
  - Részleges IP cím: `Allow from 192 172.17.4`
  - IP+Netmask: `Allow from 10.1.0.0/255.255.0.0`
  - IP+Netmask: `Allow from 10.1.0.0/16`

Kliensek hozzáférésének szabályozása - tiltás

- A `Deny` direktíva
  - Leírás: hosztok hozzáférésének tiltása
  - Szintaxis: `Deny from all|host|env=env-variable [host|env=env-variable] ...`
  - Használható: `&lt;directory&gt;, .htaccess`
- Környezeti változók használata

```
SetEnvIf User-Agent ^KnockKnock/2\.0 let_me_in
Directory /docroot>
 Order Deny,Allow
 Deny from all
 Allow from env=let_me_in
</Directory>
```
```

Kliensek hozzáférésének szabályozása - sorrendek

- Az `Order` direktíva
  - Leírás: az `Allow` és `Deny` direktívák végrehajtásának sorrendjét szabályozza
  - Szintaxis: `Order ordering`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`
- Az `ordering` lehetőségei:
  - `deny,allow` - a `deny` direktívák végrehajtása megelőzi az `allow` direktívák végrehajtását (alapértelmezés)
  - `allow,deny` - a `allow` direktívák végrehajtása megelőzi az `deny` direktívák végrehajtását
  - `mutual-failure` - az `allow` listában megjelenő és a `deny` listában meg nem jelenő hosztok számára biztosít hozzáférést

Példák az `Order` használatára

- A 192.168.X.X IP címek engedélyezése, minden más cím tiltása

```
Order deny,allow
allow from 192.168
deny from all
```

- Mi történik a 192.168.X.X címekről érkező kérésekkel?

```
Order allow,deny
allow from 192.168
deny from all
```

További lehetőségek

- A `Satisfy` direktíva
  - Leírás: hoszt- és felhasználói szintű azonosítás összehangolása
  - Szintaxis: `Satisfy` **`All`** `| Any`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`
- Például:

```
require valid-user
Satisfy Any
Order Deny,Allow
Allow from 192.168.1.100
Deny from All
```

Kivonatolt hitelesítés

- Egyirányú kódolás, a kivonatot amit az azonosításhoz használunk a jelszóból és más információkból számítja ki a program
- Kiegészítő információk
  - URL
  - Metódus
  - Egyéni érték (nonce), egy mindig változó szám
- A titkosítás nélküli és a teljes körűen titkosított megoldás között található
- Az MD5 kivonatolás élesítése:
  - AuthType Digest

A hitelesítés folyamata

- A kliens igényel egy URL-t
- Ha az URL védett a szerver jelzi a hitelesítés szükségességét és a fejlécek között elküldi az egyéni értéket
- A kliens összekombinálja az URL-t, a metódust, az egyéni értéket és a felhasználó jelszavát. Az eredményt visszaküldi a szervernek.
- A szerver ugyanezt a műveletet végzi a felhasználó kódolt jelszavával és egyezteti az eredményeket.
- A kivonatoló függvény:
  - MD5(MD5(<password>)+":"+<nonce>+":"+MD5(<method>+":"+<URL>))

A kivonatolt hitelesítés problémái

- A módszer használata csak teszt- vagy ellenőrzött környezetben ajánlott
- Problémát jelenthet az egyedi értékek visszajátszhatósága. Az Apache a visszakapott egyedi értéket nem ellenőrzi.
- Lehetséges megoldások
  - Az egyedi érték kombinálása egy időbélyeggel (jelenleg nem támogatott)
  - Az egyedi értékek időkorláttal történő ellátása az `AuthDigestNonceLifetime` direktívával

Anonim hozzáférés

- Belépési lehetőséget biztosít vendégek számára
- Korlátozott jogokkal bíró "érdeklődők" számára
- Szükséges modul: `auth_anon_module`
- Az `Anonymous` direktíva
  - Leírás: Jelszó nélküli belépési lehetőséget biztosít
  - Szintaxis: `Anonymous user [user] ...`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`

További direktívák az anonim hozzáféréshez

- Az `Anonymous_Authoritative` direktíva
  - Leírás: csak anonymous bejelentkezés engedélyezése. Ha a login név nem szerepel az anonymous listában, akkor elutasítja a kérést
  - Szintaxis: `Anonymous_Authoritative On|Off`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`
- Az `Anonymous_LogEmail` direktíva
  - Leírás: a jelszóként várt e-mail cím naplózása
  - Szintaxis: `Anonymous_LogEmail On|Off`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`

További direktívák az anonim hozzáféréshez

- Az `Anonymous_MustGiveEmail` direktíva
  - Leírás: az üres jelszavak megelőzésére. A kliens meg kell, hogy adja az e-mail címét jelszóként.
  - Szintaxis: `Anonymous_MustGiveEmail On|Off`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`
- Az `Anonymous_VerifyEmail` direktíva
  - Leírás: a megadott e-mail cím "ellenőrzése". Minimum egy "@" és egy "." karaktert tartalmaznia kell.
  - Szintaxis: `Anonymous_VerifyEmail On|Off`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`

További direktívák az anonim hozzáféréshez

- Az `Anonymous_NoUserID` direktíva
  - Leírás: bekapcsolt állapotban lehetőséget ad a kliensnek arra, hogy ne adjon meg felhasználó nevet (esetleg jelszót sem).
  - Szintaxis: `Anonymous_NoUserID On|Off`
  - Használható: `<directory>, .htaccess`

Biztonsági kérdések

- Felhasználók
  - Külső felhasználók
  - Belső felhasználók
- A külső felhasználók csak ahhoz férhessenek hozzá amit engedélyeztünk számukra
- A szerverünk se legyen sebezhető
  - Túlcsordulásokkal szembeni védelem
  - A címsorba írt speciális karakterekkel szembeni védelem
- Szerver indítása milyen jogokkal történjen?
- Szkriptek futtatása …

Biztonsági óvintézkedések

- Indításkor több példány létrehozása
  - Csak az eredeti processz fut a superuser nevén
    - Nem szolgál ki hálózati kéréseket
    - Felügyeli a többi processzt, újakat indít, régieket leállít
  - A további példányok egy korlátozott jogokkal rendelkező identitásra váltanak (pl.: wwwrun)
    - A hálózati kérések kiszolgálására
- A shellprogramokhoz eljutó karakterek vizsgálata
  - A veszélyes karakterek védelme a "\" karakterrel
  - Értelmezéskor (kiértékeléskor) ezek a karakterek eltűnnek
    - Egy új shell-nek továbbadva már ismét veszélyt jelentenek

Tanúsítványok

- Bizonyosak szeretnénk lenni abban, hogy a kommunikációs csatorna végein ténylegesen azok vannak akiket gondolunk
- Tanúsítványok alkalmazása
  - Egy köztiszteletben álló személy vagy hivatalos cégképviselő által aláírt (a kibocsátó titkos kulcsával titkosított) elektronikus dokumentum
  - Általában tartalmazza: a tulajdonos nyilvános kulcsát és adatait (név, e-mail cím, cégnév, stb.)
  - Manapság szinte minden igazoló hatóság saját maga által aláírt tanúsítványt használ. Nincs szabályozva, hogy mikor kell második szintű tanúsítványt beszerezni.
- Tanúsítványok használata
  - Egymás közti kölcsönös tanúsítványcsere (titkosított formában)
  - Egymás tanúsítványának ellenőrzése a kibocsátó nyilvános kulcsával

Tesztelés és felügyelet

Programtervező informatikus BSc

Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája

előadás

Főbb területek

- A szerverek egyszeri tökéletes beállítása nem elég
- Folyamatos felügyelet szükséges
  - Biztonsági lyukak keresése
  - Szokatlan viselkedések figyelése
  - Gyanús felhasználói tevékenység észlelése
  - Támadási kísérletek naplózása
- Főbb témáik
  - Bejelentkezések és jelszavak
  - Fájlrendszerek
  - Hálózatkezelés
  - Naplózás

Bejelentkezési jelszavak ellenőrzése John the Ripper

- SuSE disztribúcióknak általában része
- Egyszerű használat (minden fiókra)
  - `unshadow /etc/passwd /etc/shadow > jelszavak`
  - `john jelszavak`
- Feltört jelszavak megmutatása
  - `john -show jelszavak`
- Csak bizonyos jelszavak teszteléses
  - `john -users:bela,geza,rita jelszavak`
  - `john -groups:oktatok,hallgatok jelszavak`

Bejelentkezési jelszavak ellenőrzése John the Ripper

- `unshadow` utasítás
  - egybegyűjti a `passwd` és `shadow` állományok információit
  - minden jelszó változtatás után le kell futtatni az utasítást
  - fontos az újraintegrált állomány biztonsága
  - éles környezetben az ilyen műveletet célszerű a hálózatról leválasztva végezni
- Szótárak
  - gyakori szavakat tartalmazó szótárak használata
  - szótári szavak és azok permutációi, kis és nagybetűk, stb.
  - érdemes a felhasználók nyelvéhez tartozó szótárt letölteni
    - `ftp://ftp.ox.ac.uk/pub/wordlists/`
    - `ftp://ftp.cerias.purdue.edu/pub/dict/wordlists/`
  - a környezetnek megfelelő szavak hozzáadása a szótárhoz

Bejelentkezési jelszavak ellenőrzése a CrackLib használata

- A Crack jelszótörő program egy része
- Más programokba történő beágyazásra készült
- `FascistCheck` függvénnyel használható
  - első paramétere: jelszó
  - második paramétere: szótár
- Készíthető saját program is a tesztelésre
- PAM modulokba ágyazható
- SuSE esetén a Yast-ban is beállítható

Bejelentkezési jelszavak ellenőrzése a CrackLib használata

```
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>
#include <stdio.h>
#include <crack.h>
#define DICTIONARY "/usr/lib/cracklib_dict"
int main(int argc, char *argv[]) {
 char *password;
 char *problem;
 int status = 0;
 printf("A kilépéshez adjon meg egy üres jelszót.\n");
 while ((password = getpass("\nJelszó: ")) != NULL && *password) {
  if ((problem = FascistCheck(password, DICTIONARY)) != NULL) {
   printf("Rossz jelszó: %s.\n", problem);
   status = 1;
  } else {
   printf("Jelszó rendben\n");
  }
 }
 exit(status);
}
```

Jelszóval nem rendelkező fiókok szűrése

- A legveszélyesebb jelszó, ha nincs jelszó
- A jelszavak a /etc/shadow állományban találhatók
  - Csak a rendszergazda férhet hozzá az állományhoz
  - Kódolt jelszavak
  - A jelszavak a második mezőben találhatók
    - pl.: `c-ta:E5x9NtV/3uWxw:13269:0:99999:7:::`
- A jelszóval nem rendelkező fiókok listázása
  - `awk -F: '$2 == "" {print $1, "Üres jelszó" }' /etc/shadow`
- A jelszó nélküli és az "üres" jelszavas fiókok nem azonosak!

Rendszeradminisztrátori fiókok szűrése

- A rendszergazda felhasználók azonosítója: 0
- Az azonosítók a /etc/passwd állományban találhatók
  - Csak a rendszergazda férhet hozzá az állományhoz
  - Az azonosítók a harmadik mezőben találhatók
    - pl.: c-ta:x:1000:100:Rébay Viktor:/home/c-ta:/bin/bash
- A rendszeradminisztrátori fiókok listázása
  - `awk -F: '$3 == 0 {print $1, "Rendszergazda" }' /etc/passwd`
- A nem 0-s azonosítóval rendelkező felhasználóknak is lehetnek kiemelt jogaik

Gyanús fiókhasználat - az utolsó bejelentkezés adatai

- Veszélyt jelentő fiókok
  - Szunnyadó felhasználói fiókok
  - A számos sikertelen bejelentkezéssel rendelkező fiókok
  - Gyenge jelszóval rendelkező fiókok
- A felhasználó(k) utolsó bejelentkezése
  - `lastlog [-u felhasználónév]`
- A felhasználó(k) utolsó bejelentkezésének tárolása
  - /var/log/lastlog
    - adatbázis formátum (nem napló állomány)
    - látszólagos mérete nem változik
    - néhány disztribúció csak a rendszergazdáknak engedi olvasni
- A felhasználó(k) teljes login előzménye
  - `last [-u felhasználónév]`

Gyanús fiókhasználat - sikertelen bejelentkezések

- Ki- és bejelentkezések, kikapcsolás, újraindítás, futási szint változás tárolása:
  - `/var/log/wtmp` állományban
- A sikertelen bejelentkezések naplózásának bekapcsolása
  - touch /var/log/btmp
  - chown --reference=/var/log/wtmp /var/log/btmp
  - chgrp --reference=/var/log/wtmp /var/log/btmp
- A btmp és wtmp állományok mérete folyamatosan növekszik, gondoskodni kell a forgatásukról

Keresési útvonalak tesztelése

- A keresési útvonal megváltoztatásával elérhető hogy egy ismert program helyett valami más induljon el
- A keresési útvonalban ne szerepeljen relatív elérés
- `perl -e 'print "a PATH relatív könyvtárat tartalmaz\"$_\"\n" foreach grep ! m[^/], split /:/, $ENV{"PATH"}, -1;'`
- Például a `cat` parancs kiadása a /tmp könyvtárban
  - Normál esetben a `/bin/cat` indul
  - Ha a `/tmp` könyvtárban is van egy `cat` állomány
    - Ha a "." előrébb van a $PATH-ban mint "/bin", a /tmp-ben lévő indul
    - Ha a "." hátrébb van akkor a szokott `cat` parancs kerül végrehajtásra
- Veszélyek
  - Gyakran használt fájlnevek mögé bújtatott ártó programok
  - Hatásuk nem mindig vehető észre, mert elvégzik a várt funkciót is
  - Minél előbb szerepel a "." annál nagyobb a veszély
  - Az utolsó pozícióban sem veszélytelen, kihasználhatók az elírások

A setuid vagy setgid programok

- A setuid bit segítségével megoldható, hogy a tulajdonos felhasználó nevében fusson a program
- Például a jelszó változtatásához a `passwd`
  - Szükséges, hogy minden user hozzáférjen a `/etc/shadow` állományhoz
  - Mindenki csak az engedélyezett műveletet hajthassa végre
  - `ls -l /usr/bin/passwd` kimenete
  - `-rwsr-xr-x  1 root shadow 75144 Sep  9 2005 /usr/bin/passwd`
- Az ilyen lehetőséggel megfontoltan kell bánni mert komoly biztonsági problémákat okozhatnak

A setuid vagy setgid programok

- Érdemes tehát áttekinteni ezen programok listáját
  - `find / -xdev -type f -perm +ug=s -print`
  - Adjunk meg kezdőkönyvtárat, mert így minden csatolt fájlrendszerben keresni fog
    - NFS fájlrendszerekben ez elég lassú lehet
    - Bizonyos fájlrendszerekben pedig nincs is értelme
- Keresés a felhasználók könyvtáraiban
  - `find /home -xdev -type f -perm +ug=s -print`
- A setuid vagy setgid bitek eltávolítása
  - `chmod u-s állomány` *a setuid bit eltávolítása*
  - `chmod g-s állomány` *a setgid bit eltávolítása*

Speciális eszközállományok

- Olyan állományok amelyek lehetővé teszik eszközök közvetlen elérését a fájlrendszeren keresztül
- A biztonság érdekében ezek hozzáférése gondos felügyeletet igényel
- Ezek másolatai kiindulópontok lehetnek a memória, a lemezmeghajtók és egyéb fontos eszközök olvasásához
- A speciális eszközállományok listázása
  - `find /dir -xdev \( -type b -o -type c \) -ls`
    - `-type b`: blokkos állományok
    - `-type c`: karakteres állományok
    - nem csak a `/dev` könyvtárban lehetnek ilyen állományok
- A /dev összes szabályos állományának listázása (kivéve MAKEDEV)
  - `find /dev -type f ! -name MAKEDEV -ls`
    - szabályos állományok a speciális állományok helyettesítésére
    - rejtőzködő setuid vagy setgid állományok
    - MAKEDEV kivétel, mivel ennek segítségével hozhatók létre új bejegyzések
- Fájlrendszerek csatlakoztatása a `nodev` opcióval
  - megakadályozza a eszközállományok felismerését és használatát

Rootkitek keresése

- Rootkitek, férgek, trójai programok és egyéb támadásokra utaló jelek után kutat
- Általában az első lépés lehet ha támadásra gyanakszunk
- Érdemes a használt verziót folyamatosan frissíteni
- Telepítése
  - Része a disztribúciónak
  - Letölthető a http://www.chkrootkit.org címről
    - Ellenőrizzük a letöltött állomány ellenőrző összegét
- Futtatása
  - root jogosultságokkal
  - A chkrootkit számos linux parancsot használ, ha ezek már kompromittálódtak, akkor hamis lehet a kimenet
  - `chkrootkit -p /mnt/cdrecorder`
    - futtatás megbízható bináris állományok felhasználásával egy nem írható médiumon

Nyitott portok ellenőrzése

- Általában a támadások első lépése, előzzük meg a támadókat!
- Kiszolgáltatottságunk függhet:
  - A támadás kiindulási pontjától
    - Külső és belső támadások
    - Forrás IP címe, portja (címhamisítás)
  - A kommunikáció során érintett tűzfalak
    - Saját tűzfal(ak)
    - Szolgáltató tűzfala
  - A védett rendszer hálózati konfigurációja
    - Beérkező kapcsolatok belépési pontja
    - Engedélyezett beérkező kapcsolattípusok
- A hálózat tesztelése kívülről
  - Saját távoli felhasználói fiók felhasználásával
  - Egy tesztkörnyezet kialakításával és használatával

Az `nmap` parancs

- Hatékony eszköz a hálózati biztonság tesztelésére
- A tesztelést körültekintően kell végezni
  - A rendszergazdák támadásnak értékelhetik
  - célszerű mindenkit értesíteni aki az adott kiszolgálóval dolgozik
  - Az `nmap` megsérti a hálózati protokollokat ez megzavarhatja az éles rendszereket
- Az információgyűjtés fázisai
  - Kiszolgálók felkutatása
    - Egy vagy több kiszolgáló letapogatása a hálózatban
  - Portletapogatás
    - A kapcsolatot fogadó, nyitott portok feltérképezése
  - Az operációs rendszer ujjlenyomatának vizsgálata
    - A hálózati viselkedés egyedi jellemzői alapján

`nmap` alapműveletek

- TCP portok scannelése
  - nmap -v kiszolgáló
- UDP portok scannelése
  - nmap -v -sU kiszolgáló
- Operációs rendszer ujjlenyomat azonosítás
  - nmap -v -O kiszolgáló
- Kiszolgáló felkutatása egy tartományban
  - nmap -v -sP 192.168.1.100-150
- Kiszolgálók felkutatása egy ("C") hálózati osztályban
  - nmap -v kiszolgáló /24
  - nmap -v 192.168.1.0/24
  - nmap -v 192.168.1.0-255
  - nmap -v "10.12.104.*"

Kiszolgálók felkutatása

- Csak a bekapcsolt gépekhez tartozó portokat kell letapogatni
  - A kiszolgálók felkutatása során az aktív állapot lekérdezése történhet
    - ICMP ping üzenetek segítségével
    - TCP ping üzenetek segítségével
  - Ha tűzfalak tiltják a fenti ping-eket, kikapcsoltnak tűnhet a gép
  - Ha biztosak vagyunk a bekapcsolt állapotban
    - nmap -P0 opcióval tilthatjuk a kiszolgáló felkutatását

A `telnet` és `nc` utasítások

- Portok ellenőrzése telnettel
  - telnet c-ta-linux.ttk.pte.hu ssh
    - nyitott port
    - zárt port
    - tűzfallal védett port
- nc (netcat)
  - nc -z -vv kiszolgáló portok
    - nyitott port
    - zárt port
    - tűzfallal védett port
- nc6
  - nc6 --recv-only -vv kiszolgáló port

A `netstat` program

- Összefoglaló információ a hálózatkezelés állapotáról
- Aktív hálózati kapcsolatok megjelenítése:
  - `netstat --inet`
  - gyanús lehet a sok `SYN_RECV` (portletapogatás)
- Az aktív kapcsolatok fogadására kész szerver socket-ek megjelenítése
  - `netstat --inet --listening`
  - Igyekezni kell minden socket feladatát tisztázni
  - A felesleges socketeket kikapcsolni
- Minden listázása
  - `netstat --all`

Az `lsof` parancs

- Processzekhez tartozó nyitott állományok listázása
- Kapcsoló nélkül mindent listáz
- Nyitott hálózati kapcsolatok listázása
  - `lsof -i [TCP|UDP][@server][:port]`
  - Például
    - `lsof -i :ssh`
    - `lsof -i TCP`
    - `lsof -i TCP@iatt.ttk.pte.hu:22`
- IP címek és portszámok automatikus konverziója
  - Sok nyitott hálózati kapcsolat esetén lassú lehet
    - `-n` IP címek használata a kiszolgálónevek helyett
    - `-P` portszámok használata a szolgáltatás neve helyett
    - `-l` user ID-k user felhasználói nevek helyett

Rendszerhívások követése

- Egy processz rendszerhívásainak követése
  - `strace -p PID`
    - megjeleníti a rendszerhívások paramétereit, visszaadott értékei és az esetleges hibákat
    - a processz és a kernel között átadott információkat
  - minden rendszerhívás követése nagyon sok információt jelent
- Rendszerhívások egy csoportjának figyelése
  - hálózati tevékenység figyelése
    - `strace -e trace=network`
  - Mivel a hálózati socketek gyakran végeznek írási és olvasási műveleteket:
    - `strace -e trace=network,read,write`
- Például
  - `strace -e trace=network,read,write -p 12345`

Hálózati forgalom figyelése

- A hálózati interfészen megjelenő csomagok
  - unicast: egycímes csomagok, az adott gépnek címezve
  - multicast: többcímes csomagok, például videó vagy hanganyagok esetén
  - broadcast: csoportos csomagok, a hálózat minden gépe számára fontos információ vagy ha ismeretlen a cél
- Az egyes interfészekre nem csak a nekik szóló csomagok érkeznek
  - Normál módba másnak szóló csomagokat figyelmen kívül hagyja
  - Promiscuous (lehallgató) mód: a hálózat összes csomagját fogadja
    - rendszergazdaként kapcsolható mód
    - az átkapcsolás naplózásra kerül
- Kapcsolók és jelosztók (hub) …
- Útválasztók és átjárók …

A tcpdump program

- Promiscuous mód be- és kikapcsolása
  - `ifconfig interfész promisc`
  - `ifconfig interfész -promisc`
- Forgalomfigyelés a tcpdump programmal
  - `tcpdump -w dumpfile [-c csomagok száma] [-i interfész] [-s hossz] [kifejezés]`
    - az interfész lehet `all` is
    - alapesetben a csomagoknak csak az első 68 bájtját menti el, a -s opcióval ez növelhető, 0-val a teljes csomag rögzíthető
- Rögzítendő csomagok szűkítése
  - capture filter (rögzítési szűrő) alkalmazása
  - Például
    - `tcpdump -w proba.dump host freemail.hu`
    - `tcpdump -w proba.dump tcp port telnet and host freemail.hu`

A tcpdump program

- Elmentett nyomkövetési adatok megjelenítése
  - nem igényel root jogosultságot
    - normál állomány
    - a tartalma miatt érdemes lehet egyéb módon védeni
  - `tcpdump -r dumpfile`
- Elfogott csomagok megjelenítése közvetlenül
  - `-w` és `-r` nélkül
- Az elfogott csomagokat javasolt állományba menteni:
  - az elemzés gyakran az adatok különböző formában történő többszöri megjelenítését igényli
  - Régebbi adatok elemzése és összehasonlítása is szükséges lehet
  - Nem mindig tudhatjuk előre, hogy mi érdekel (szűrési feltételek)
  - A megjelenítés további erőforrásokat használ fel
  - Elkerülhető a további felesleges forgalom generálása
    - ssh-n keresztüli futtatáskor a megjelenítés további ssh forgalmat generál
    - IP címek DNS nevekké konvertálása további "felesleges" DNS kéréseket generál

Az ngrep program

- karakterláncok keresésére a hálózati forgalomban
- Lehetőségei:
  - `ngrep [grep opciók] reguláris-kifejezés [szűrő]`
  - `ngrep -X hexa számok [szűrő]`
  - `ngrep -O állomány [-n számláló] [-d interfész] [-s hossz] reguláris-kifejezés [szűrő]`
  - `ngrep -I állománynév reguláris-kifejezés [szűrő]`
- Csak önálló csomagokban figyeli a minták illeszkedését
  - FTP esetén például jól használható
  - Telnet esetén nem igazán használható
- Egy lehetséges megoldás
  - forgalom rögzítése a tcpdump segítségével
  - a rögzített forgalom szűrése az ngrep használatával
  - szükség esetén a teljes rögzített tartalom átnézése az ethereallal

Vezeték nélküli hálózatok biztonsága

Programtervező informatikus BSc

Számítógépes hálózatok biztonságtechnikája előadás

WLAN biztonsági problémák

- Forgalomfigyelés
  - Titkosítatlan forgalom könnyen figyelhető (AirMagnet, AiroPeek)
  - Titkosított forgalom is lehallgatható és rögzíthető
  - Nem szükséges a fizikai jelenlét
- Jogosulatlan hozzáférés
  - Alapértelmezésben használt eszközök veszélyei
  - Engedély nélküli hozzáférési pontok telepítése későbbi támadási pontként
- ARP támadások (nem csak WLAN esetén)
  - ARP (Address Resolution Protocoll): IP-hez MAC címet rendel
  - Érvényes IP címhez hamis MAC cím adható
    - Az adott IP-re küldött csomagok a hamis MAC felé továbbítódnak
  - Megoldás lehet a Secure ARP

WLAN biztonsági problémák

- Szolgáltatásmegtagadás (DoS)
  - Legegyszerűbb támadási forma, számolni kell a lehetőséggel
    - Másodlagos csatornák üzemeltetése
  - Elárasztás (használhatatlan csomagokkal)
  - Elnyomás (nagyobb teljesítményű rádiójellel)
  - Véletlen interferenciák
  - Kívülről érkező rádiójelek elleni védelem
    - Adók teljesítményének hangolás, a jel épületen belül tartása
    - Az épület árnyékolása (fémfólia alapú ablakszigetelés, fémszórt ablaküveg, fém alapú festékek, stb.)

WEP (Wired Equivalent Privacy)

- Alapvető problémák
  - Könnyen lehallgatható kommunikációs csatorna
  - A hálózati hozzáférés nem igényel fizikai kapcsolatot
- A WEP megoldásai
  - Üzenetek titkosítása
  - A csatlakozó eszköz hitelesítése
- A WEP jellemzői
  - MAC rétegben implementált opcionális szabvány
  - Szimmetrikus kulcsú eljárás
  - 40 (64) bites és 104 (128) bites kulcsok

A WEP működése

- WEP hitelesítés
  - A kliens hitelesítés kérést küld az AP felé
  - Az AP egy véletlen számot küld a kliensnek
  - A kliens a közös kulccsal titkosítja az értéket és visszaküldi
  - Az AP dekódolja az üzenetet
    - Ha az elküldött számot kapja vissza: hitelesíti a klienst
    - Ha más számot dekódol: visszautasítja a csatlakozás kérést
  - Az AP tájékoztatja a klienst az eredményről
- Sikeres hitelesítés esetén a további kommunikáció a már használt közös kulccsal kerül titkosításra

A WEP működése

- A keretek törzsének és CRC részének titkosítása
- RC4 kulcsfolyam kódolás
  - Kulcssorozat előállítása
    - felhasználó által megadott WEP kulcsból (titkos)
    - 24 bites, minden keret küldése előtt véletlenszerűen változó inicializáló vektorból (IV)
  - Kódolás
    - Az adatkeret és a ICV érték kódolása a kulcssorozattal (XOR)
- Az IV szerepe
  - Minden üzenet más álvéletlen bitsorozattal legyen titkosítva
  - Egyébként két rejtjelezett üzenet lehallgatása esetén **ismert**
    - *Üzenet1* XOR *Kulcssorozat* és *Üzenet2* XOR Kulcssorozat
    - (U1 XOR K) XOR (U2 XOR K) = **U1 XOR U2**

A WEP problémái

- A kulcsok problémái
  - Közös, statikus jellegű, nehezen változtatható kulcsok
  - Ritkán kerül megváltoztatásra (akár évek is)
  - Csak a külső támadó ellen véd, egymás üzenetei megfejthetők
  - Csak elvben van lehetőség egyedi kulcspárok használatára
- A hitelesítési problémái
  - Egyirányú hitelesítés
  - Azonos kulcs a hitelesítéshez és a titkosításhoz
  - Hitelesítés csak a csatlakozáskor
  - A hitelesítés teljes folyamata lehallgatható

A WEP problémái

- Integritás ellenőrzés
  - A titkosított adatok megváltoztatása után a titkosított ICV is kiszámolható a kulcs ismerete nélkül
  - Nincs módszer a visszajátszott üzenetek detektálására
- Titkosítás
  - Rövid (24 bites) inicializáló vektorok (kb.: 17 millió lehetőség)
  - Több adatcsomagnál előfordulhatnak azonos IV-k (IV ütközés)
  - Több eszköz egyidejű indulásakor azonnal lehet IV ütközés
  - Gyenge RC4 kulcsok → nem teljesen véletlen előállított bitsorozat
  - Mindezeket kihasználva a WEP kulcsok megfejthetők
- Csak minimális biztonság elérésének céljából alkalmazható
  - Jellemzően otthoni hálózatokban megfelelő lehet
  - Sokkal jobb megoldás a nyílt hálózatoknál …

Támadás a WEP ellen

- Keressünk egy ARP kérésnek látszó csomagot
  - ARP: IP-hez tartozó MAC címet keres
  - A forrás és a cél MAC címe nincs titkosítva a WEP-nél
- Játszuk vissza az ARP kérést több alkalommal
- Az IP-hez tartozó hoszt minden kérdésre válaszol
  - Különböző IV-vel rendelkező üzenetekkel
  - Azonos tartalommal
- Szükséges:
  - Megfelelő WLAN interfész(ek)
  - Megfelelő illesztőprogramok

WLAN titkosítás - TKIP

- TKIP (Temporal Key Integrity Protocol)
- Elégséges az eszközöz szoftverének frissítése
  - Megmarad a WEP kompatibilitás
- Cél a WEP hibáinak javítása
  - 48 bites IV használata
  - Védelem az üzenetek visszajátszása ellen
    - Az IV egyben sorszámot is jelent
    - Minden üzenetnél növelni kell az IV értékét (WEP-nél nem kötelező)
- A TKIP folyamat
  - 128 bites ideiglenes kulcs megosztás a kliens és az AP között
  - Az ideiglenes kulcs és a kliens MAC címének keverése
- Az ideiglenes kulcs 10.000 csomagonként változik
  - Minden üzenethez egyedi kulcs tartozik

WLAN titkosítás - WPA

- WPA (Wi-Fi Protocol Access)
- A WEP továbbfejlesztése
  - Periodikusan változó titkosító kulcsok
    - Kulcsok változtatása a TKIP segítségével
  - Kölcsönös hitelesítési lehetőségek
  - Autentikációs szerverek (RADIUS) bevonásának lehetősége
  - 48 bites IV
- Átmeneti megoldás
  - A WPA a 802.11i egy részhalmaza
  - Végleges megoldás 802.11i szabványban
  - WPA2: a 802.11i szabvány véglegesítése után készült el
    - Komplexebb, robosztusabb megoldás
    - AES (Advanced Encryption Standard) használata a TKIP helyett

WLAN hitelesítés - IEEE 802.1x

- EAP (Extensible Authentication Protocol) használata
- A kliens hitelesítés iránti kérelmet küld
- Az AP egy azonosító iránti kérést tartalmazó EAP üzenettel válaszol.
- A kliens az AP egyetlen nyitott portján továbbítja az azonosítást tartalmazó választ a hitelesítést végző szerverhez
  - Minden más portot lezárva tart a kliens előtt
- A hitelesítő szerver elutasító vagy elfogadó üzenetet küld a bázisállomásnak
- A bázisállomás sikeres hitelesítést jelző AEP csomagot küld a kliensnek
- Ha minden sikeres volt, a bázisállomás elérhetővé teszi a további engedélyezett portokat is a kliensnek

WLAN beállítások - SSID

- SSID (Service Set IDentifier)
- Az AP olyan jelzőkereteket sugároznak amik tartalmazzák az SSID-t
- Csatlakozás akkor történhet ha az AP SSID-je egyezik a kliensen beállított SSID-vel
- SSID elrejtésének lehetősége
  - Az SSID azonosító a kommunikáció során titkosítás nélküli
  - Kliens eszközök csatlakozási kérelmének lehallgatása
- Nem eredményezi a biztonság jelentős növekedését

WLAN beállítások - MAC filter

- A hozzáférési pontok általában támogatják a MAC szűrést
- Az AP megvizsgálja a beérkező kereteket
  - Ha a forrás MAC címe engedélyezve van továbbítja a keretet
  - Ha a forrás MAC címe nincs engedélyezve elutasítja a keretet
- A MAC címek az átvitel során nem titkosítottak
- Egy megszerzett MAC cím beállítható más eszközökön is, így álcázhatja magát a támadó
- Nehézkes a MAC címek adatbázisának kezelése is

A WLAN biztonság fokozása

- A WLAN felhasználóinak elhelyezése a tűzfalon kívül, DMZ-ben
- Hatékony titkosítás alkalmazása
- A firmware-ek rendszeres frissítése
- A hozzáférési pontok fizikai rögzítése, elrejtése, reset gomb (!)
- Elérés tiltása üzemszünet esetén
- Bonyolult jelszavak megadása az AP-khez
- SSID broadcast tiltása
- Rádióhullámok terjedésének szabályozása
- Kliensek védelme személyes tűzfallal
- Bázisállomások forgalmának monitorozása, csaló AP-k kizárása
- Telepítések, fejlesztések felügyelete
- Hozzáférési pontok és kliensek MAC címének nyilvántartása